

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Právní režim a etické zásady ve výkonu myslivosti

Tereza Mynaříková

© 2010 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Právní režim a etické zásady ve výkonu myslivosti" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2010

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní JUDr. Evě Kadlecové za metodickou pomoc a cenné rady při realizaci této bakalářské práce

Právní režim a etické zásady ve výkonu myslivosti

Legal order and ethical principles in gamekeeping

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá problematikou současné platné myslivecké legislativy a dodržováním morálních a etických zásad ve výkonu myslivosti.

První část se zabývá historií myslivosti od prvopočátku lovu až po současnou dobu, dále je v ní podrobně rozebrána současná právní úprava myslivosti a s ní související zákony, které opravňují výkon práva myslivosti s návazností na legislativní opatření Evropské unie.

Druhá část vymezuje etické zásady, jako součást praktického výkonu myslivosti. Informuje o mysliveckých tradicích a zvycích a jejich významu pro myslivost. V neposlední řadě se věnuje často rozebíranému tématu mysliveckých činností ve vztahu k veřejnému mínění a k ochraně přírody

V závěru je uveden příklad na porušení zákona o myslivosti a jeho následný způsob řešení.

Summary

The Bachelor thesis deals with the currently valid hunting legislation system and the questions of following moral and ethical principles in the process of hunting.

The first part shows the review of the hunting history from its beginnings until the present time, it involves a detailed description of the current legal hunting modifications and the concerned law which gives the right to hunt with regards to the legislative regulations of the European Union.

The second part defines the ethical principles as an integral part of hunting practice. It

informs on hunting customs and traditions and their significance for hunting. It also involves the frequently discussed topic concerning hunting in relation with the public opinion and the environmental protection.

The last part of the work presents an example of the violation of the law regulating hunting and its consequent solution.

Klíčová slova: Myslivost
Etika
Zákon
Lov
Zvěř
Pytláctví
Myslivecká stráž
Honitba
Honební společenstvo

Keywords: Gamekeeping
Ethics
Law
Act
Animals
Poaching
Hunting guard
Hunting distrikt
Hunting society

Obsah

1. Úvod.....	4
2. Cíl práce a metodika.....	5
3. Historický vývoj myslivosti.....	6
3.1. Lov jako prvotní zdroj obživy našich předků.....	6
3.2. Lov v předfeudální době.....	6
3.3. Feudální lovec- výsada šlechty.....	7
3.4. Nástup průmyslové revoluce a její vliv na rozvoj myslivosti.....	8
3.5. Myslivost a myslivecká legislativa v 19. a 20. století.....	9
4. Zákon č. 449/2001 Sb. o myslivosti.....	10
4.1. Vznik nového zákona - odstranění posledních zbytků socialistického zákonodárství v myslivosti.....	10
4.2. Honitba.....	12
4.3. Posílení vlivu majitelů honebních pozemků na rozhodování o provádění myslivosti- tvorba honebních společenstev.....	13
4.4. Stanovení jakostních tříd, minimálního a normovaného stavu.....	15
4.5. Myslivecký hospodář.....	18
4.6. Myslivecká stráž.....	19
4.7. Doby lovu zvěře.....	20
4.8. Lovecký lístek, povolenka k lovu, povinné pojištění.....	21
4.9. Plomba.....	21
4.10. Zakázané způsoby lovu.....	22
5. Právní předpisy ovlivňující a upravující provádění myslivosti.....	22
5.1. Zákon č. 114/1992. Sb. O ochraně přírody a krajiny, prováděcí vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb. a č. 166/2005 Sb.	22
5.2. Zákon č. 100/2004 Sb. O ochraně volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.....	24
5.3. Zákon č. 246/1992 Sb. Na ochranu zvířat proti týrání.....	24
5.4. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, § 304.....	25
5.5. Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.....	25
5.6. Zákon o zbraních a střelivu č. 119/2002 Sb,.....	25
5.8. Legislativa Evropské Unie.....	26
6. Etika v myslivosti.....	27
6.1. Počátky mysliveckých tradic v našich zemích – František Antonín hrabě Sporck	27
6.2. Význam etiky ve výkonu práva myslivosti.....	28
6.3. Myslivecké zvyky a tradice.....	29
6.4. Pytláctví jako negativní jev provázející výkon myslivosti.....	30
6.5. Myslivecký řád Českomoravské myslivecké jednoty.....	31
6.6. Myslivecké činnosti ve vztahu k veřejnému mínění.....	32
7. Porušení zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb. – odlov daňka skvrnitého bez povolanky k jeho lovu.....	34
8. Závěr.....	38
9. Seznam literatury.....	40
10. Přílohy.....	43

1. Úvod

Lov. Není mnoho lidských aktivit, které by se z historického hlediska mohly měřit s touto činností, směřující k zajištění základních životních potřeb. O významu lovu pro získání potravy není možné pochybovat, protože kromě něho je v prvopočátku lidského společenství druhým zdrojem potravy pouze sběr plodin. U šedesáti procent lidí přetrvávají ještě dodnes v genetické výbavě rezidua vloh pro lov a sběr.

Dnešní myslivost je možné chápat jako rozumné soužití člověka s přírodou, jejíž hlavním smyslem je ochrana přírody a udržení biotopu pro zvěř. Posláním myslivců je zachování tohoto stavu pro generace současné i budoucí, udržování mysliveckých tradic a obyčejů, díky kterým představuje myslivost nezanedbatelnou sociální hodnotu našeho kulturního dědictví.

Je samozřejmostí, že i v této době má své nezastupitelné místo produkce zvěřiny, jako přirozená potravina, kdy se její celková produkce pohybuje kolem 4 mil. kilogramů ročně, avšak není hlavním produktem mysliveckého snažení. V tomto směru ale nelze opomíjet i ekonomický a hospodářský aspekt, který je také spojen s myslivostí. Z tohoto plyne, že myslivost je chápána jako tradiční lidská aktivita, přičemž na jedné straně stojí lov, jež je chápán jako snaha alespoň o částečnou redukci zvěře, kterou nestačí regulovat příroda sama. Na druhé straně stojí myslivost jako lidská činnost, kterou tvoří odborný personál, starající se o zvěř, životní prostředí a přírodu kolem nás.

Myslivost jako kterákoliv lidská činnost má své příznivce i odpůrce, rozumné i extrémní. Vlivem nedostatečné informovanosti veřejnosti o myslivosti, vznikají mezi myslivci a určitými skupinami občanů nedorozumění, či snad až rozporuplné vztahy. Mnozí z nich myslivce chápou jako určitého protihráče ochránců přírody. Ovšem zde je na místě podotknout, že v určitých situacích se do role protivníků staví myslivci, ale i sami ochránáři přírody. Při tom by bylo tak jednoduché v dnešním civilizovaném světě najít jednoduché řešení, vysvětlit si všechny problémy a směřovat ke společným cílům, které by byly ku prospěchu všem, včetně přírody a životního prostředí.

Myslivost je tedy nutno brát jako nedílnou součást dnešní doby, protože má svůj nezastupitelný vliv na společnost, která ji formulovala a jejímiž jsme příslušníky, na krajinu ve které žijeme a kterou sdílíme s ostatními živočichy.

2. Cíl práce a metodika

Cílem mé bakalářské práce je přiblížit současnou problematiku legislativní úpravy myslivosti se zaměřením na její vývoj od prvních zákonů týkajících se myslivosti až po současnou úpravu, včetně zákonů, které souvisejí s výkonem práva myslivosti a upravují její výkon po praktické stránce. Dalším cílem je přispět pomocí této bakalářské práce k pochopení myslivců jako ochránců a pečovatelů o přírodu a zvěř v ní žijící. V neposlední řadě také přiblížit problematiku myslivecké etiky, tradic a zvyků, o kterých veřejnost podle mého názoru není dostatečně informována a myslivost většinou chápe jako „bezcitné zabíjení zvěře“, i když je tomu právě naopak.

V literární části byla provedena především analýza dostupných písemných dokumentů, odborných periodik a elektronických článků zaměřených na myslivost a zákonů souvisejících s výkonem myslivosti.

V empirické části bylo čerpáno z rozhovorů s odborným pracovníkem státní správy na úseku myslivosti, z dokumentů o reálných případech ve výkonu myslivosti a z elektronických článků, týkajících se této tematiky.

3. Historický vývoj myslivosti

3.1. Lov jako prvotní zdroj obživy našich předků

První nám dostupné a významné informace týkající se lovu a využití zvěře pocházejí již z pravěku. Vývoj evropského lidstva lze sledovat po dobu asi 100 000 let, z toho pouze 6 – 7 000 let se lidé živí rolnictvím, všechnen čas před tím věnovali lovu a sběru potravin.[1] První lidé byli sběrači rostlinné potravy a bezobratlých živočichů. Na masitou potravu přivykali spíše tím, že se zmocňovali zvířat náhodou uhynulých nebo úlovků šelem. Teprve drsné podmínky doby ledové udělaly z pravěkého člověka lovce, který se odvážil zaútočit i na velkou kořist vlastnoručně vyrobenými zbraněmi a byl schopen organizovat společné lovy. Díky svým dorozumívacím schopnostem a uměním žít v dobře organizovaných společnostech se stal člověk starší doby kamenné úspěšným lovcem.[19] Hlavní a nejpodstatnější funkcí lovu v této době byla obživa kmenu a následné využití skoro všech zbytků zvěřiny. V prvobytně pospolném společenském řádu proto lov nebyl výsadou, ale základním prostředkem k životu.[29] Protože v pravěku nebyla rozdělena půda do vlastnictví lidí, znamenalo to, že si nikdo nemohl nárokovat zvěř a ta patřila všem a také ji mohl lovit každý. Zlom nastává v dobách neolitu, kdy se z odchytu divoké zvěře stává zvíře domestikované. V prvotních fázích vývoje lidské společnosti nemůžeme proto mluvit o myslivosti tak jak ji chápeme v dnešní době. V těchto raných fázích lidského rodu jde pouze o lov sloužící k získání potravy nikoliv promyšlenou péčí a starost o zvěř, či snad její hájení.

3.2. Lov v předfeudální době

Postupnou domestikací hospodářských zvířat získává člověk nejen významný zdroj potravy, ale v případě koně či psa i neocenitelné pomocníky pro lov. Lov v této době již není pouze prostředkem pro obstarání obživy k přežití, ale i zábavou, sportem a mnohdy i slavnostní a honosnou událostí.

Starověk ještě nezná pojem ochrany a péče o zvěř. Podle zvykového práva Řeků, a římských kodexů (Justiánova) se všechna divoká zvířata, včetně ptáků a ryb stávala majetkem toho, kdo je ulovil, ovšem pokud již dříve někomu nepatřila.[19]

Okolo 6. století, ztrácí slovo lov na důležitosti z potravního hlediska a je chápán spíše jako doplňkový zdroj obživy. Lov se pomalu přestává provozovat ve velkých skupinách a je spíše záležitostí jednoho samotného lovce. V této době vznikají první základy zemědělství na evropské půdě, kdy hlavní potravinou pro obživu lidí se stává obilnina a maso domestikovaných zvířat. Pomalu dochází k rozkladu prvobytně pospolné společnosti a to dává za vznik prvnímu soukromému vlastnictví půdy. Postupně s přivlastňováním půdy si vlastníci začali dělat právo na zvěř žijící na této půdě, a tím dochází k postupnému omezení svobodného lovu.

3.3. Feudální lovec- výsada šlechty

Jak se začal upevňovat stát, formovat a soustřeďovat moc, dochází i k upravování samotného lovu. Lov se tak stává výsadou panovníka a také šlechty. Feudální společnost, i když zbavená mnohých výsad, vlastnila ohromné plochy pozemků a mohla podstatně ovlivňovat další vývoj myslivosti.[33] První zákony, zákonná nařízení a zákonná omezení na našem území, které upravovaly myslivost, byly vydány přibližně kolem roku 950 knížetem Boleslavem I, kdy je stanoveno, že lov je výhradní právo panovníka - tzv. regál. V 11. a 12. století bylo právo lovu postupně kodifikováno jako právo věčné neboli dominikální, náležející výhradně panovníkovi, který je mohl nebo nemusel prodat spolu s majetkem.[4]

S rozvojem feudalismu roste moc šlechty na úkor panovníka, kdy dochází k omezování regálu a rozšířením využití lovu i pro privilegovanou skupinu osob. Nařízení krále Václava IV. z roku 1388 uvádí, že lov je výsadou vrchnosti, šlechty. Další zákonná opatření se týkala ochrany zvěře a omezení využívání práva lovu. Tyto zákony vznikaly postupně z důvodů osidlování čím dál tím větší plochy, což vedlo k postupné přeměně přirozené biocenózy. S rostoucími majetkovými právy šlechty a církve dochází ke kodifikaci práva myslivosti na právo reálné, které je spojeno s držetím půdy. V této době byly položeny první základy pytláctví v důsledku sociálního útisku. Šlechta začíná zřizovat účelové obce, kde jsou soustřeďovány myslivci a které jsou formou prvního sdružování lidí. Myslivost se postupně stává povoláním.

Kolem 15. století dochází k značnému úbytku lovné zvěře. Proto se koncem středověku a na počátku novověku začíná myslivosti věnovat zvýšená pozornost a začínají vznikat první myslivecká zařízení, především obory a bažantnice a to zejména z toho důvodu,

aby byl zajištěn dostatek lovné zvěře. Nejstarší obora byla založena Přemyslem Otakarem II., poblíž vsi Ovence. Vznikají již různá nařízení směřující k ochraně volně žijící zvěře a její podpoře jako například usnesení Českého sněmu z roku 1573. V tomto období je již možné hovořit o prvních základech myslivosti tak jak je chápeme dnes, přestože prioritní snahou je zajištění loveckých příležitostí.

V 16. století se chov zvěře začíná řídit centrálně, a to vydáním loveckých instrukcí pro komorní statky. První instrukci vydal císař Maxmilián II. Habsburský v roce 1568 a další instrukci pak vydal císař Rudolf II. roku 1599. V těchto instrukcích je výslovně uvedeno, že byly vydány „aby zvěř naše všudy v království českém před škůdci bezpečna jsouc ani chytána ani postřelována nebyla“. Zvěř se začala dělit na vysokou a běžnou lovnou zvěř, objevil se také pojem škodné a jednotlivé druhy zvěře byly loveny předepsaným způsobem.[19] Z této doby je pak nutné uvést jako významnou událost pro myslivost vznik Řádu svatého Huberta v roce 1695. Tento řád založil, pro myslivost významný, František Antonín Sporck, jako rytířský, myslivecký a světský řád. Právě v něm je možné spatřovat počátek myslivecké etiky a tradic, z nich se mnohé dodržují i v současné době.

Roku 1786 byl vydán Řád o myslivosti, kde byla myslivost definována jako chov a právo lovu volně žijících zvířat. Tento řád vznikl v době tereziánských reforem. Svrchované právo myslivosti je považováno za právo státu, který je realizuje prostřednictvím zeměpána, vlády, státní moci. Právo myslivosti tedy nebylo prostým právem dominikálním, ale bylo právem samostatným čili věcným. Právo dominikální náleželo výhradně panovníkovi, který je mohl nebo nemusel darovat, či prodat spolu s majetkem.[4] V roce 1786 se také poprvé objevuje právní pojem honitba, kterou se rozumí soudní právní moc zeměpána označit oblast nebo lesní okrsek za místo, kde je zvěř chována a kde se vyhradilo právo myslivosti.

3.4. Nástup průmyslové revoluce a její vliv na rozvoj myslivosti

Císařským patentem č. 154 ze dne 7. března 1849 přestala být myslivost výsadním právem šlechty a přenesla se na vlastníka půdy. Patent určoval, že vlastník 115 ha souvislých pozemků mohl samostatně provozovat myslivost. Dále tímto patentem byla zrušena robota související s výkonem myslivosti, majitelům honebních pozemků bylo přiznáno právo na náhradu škody způsobené zvěří a výkonem práva myslivosti. V 19.

století se myslivost podřizuje lesnímu hospodaření. Také začínají intenzivní chovy drobné zvěře, introdukují se nové druhy zvěře a mohou se pronajímat honitby.

3.5. Myslivost a myslivecká legislativa v 19. a 20. století

Postupně se měnící politické poměry v Rakousku a zejména neúměrné snižování stavů zvěře v obecních honitbách daly podnět k tvorbě nové právní úpravy myslivosti, s větší integrací státu.[4] Ta přichází jako zákon č. 49/1866, kterým se zásadně mění dosavadní výkon myslivosti. Nový zákon výrazně omezuje členství v honebních společenstvích, dále podrobně kodifikoval tvorbu a jednání honebního společenstva a zavedl nutnost loveckého lístku k výkonu práva. Právo myslivosti zůstává i nadále právem reálným.

V roce 1923 došlo k založení celostátní myslivecké organizace „Československá myslivecká jednota,.. Se vznikem protektorátu dochází k převzetí německých právních norem jako například vládní nařízení č. 127/1941 Sb., které definovalo zahájené okrsky, klid myslivosti, také rozlišovaly honitby vlastní a honitby společenství. Toto vládní nařízení vneslo do naší myslivecké legislativy moderní prvky z myslivecké legislativy, na něž navazuje současně platný zákon č. 449/2001Sb. V poválečné době byl přijat nový zákon č. 225/1947 Sb., v němž je poprvé kodifikován pojem myslivosti „Myslivost jako hospodářská a kulturní hodnota jest odvětvím zemědělské a lesní prvovýroby, které záměrnou hospodářskou činností sleduje řádný chov, ochranu a lov zvěře, jakož i hospodářské zužitkování ulovené zvěře“. [4]

V 19. a 20. století pak prošla myslivost konečným vývojem a z pouhého lovu se stala odbornou činností, zaměřenou na chov, zvyšování kvality a všestrannou péčí o zvěř. Pojem myslivosti byl poprvé kodifikován až v zákoně č. 225/1947 Sb.

4. Zákon č. 449/2001 Sb. o myslivosti

4.1. Vznik nového zákona - odstranění posledních zbytků socialistického zákonodárství v myslivosti

Dne 27. listopadu 2001 došlo k přijetí nového zákona o myslivosti. Tento zákon je členěn na deset částí a 71 paragrafů.

Myslivost je zde definována jako soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví. Zvěř je obnovitelné přírodní bohatství, které je představováno populacemi druhů volně žijících živočichů. Z uvedeného jasně vyplývá vazba na postavení myslivosti v roli ekologického nástroje určeného k obhospodařování vybraných částí ekosystémů a přímá vazba na kulturní krajinu.[20]

Právo myslivosti zákon popisuje jako souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou uvěř, její vývojová stadia a shozy paroží, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků. Ochranu a obnovu tohoto bohatství nelze vykonávat bez důsledného hodnocení kvality chované zvěře a kontroly lovené zvěře a kontroly lovené zvěře orgány státní správy myslivosti a mysliveckou i občanskou veřejností.[22] Kontrola může být prováděna například pomocí chovatelských přehlídek. Každoroční myslivecké chovatelské přehlídky ve smyslu jsou nezbytnou jedinečnou příležitostí veřejné prezentace a zároveň kontroly úrovně mysliveckého hospodaření s veškerou lovnou zvěří, nejen trofejovou.[22]

Právo myslivosti nelze provádět na jakémkoli honebním pozemku, nýbrž pouze na souboru honebních pozemků, který při splnění zákonem stanovených podmínek uzná příslušný orgán státní správy myslivosti svým rozhodnutím za honitbu.[35] „Právo myslivosti jako – zjednodušeně řečeno- právo chovu a lovu zvěře, která žije na neohrazeném teritoriu bez ohledu na vlastnické hranice či hranice honiteb a není přírůstkem ani produktem pozemku jako takového, která je v každém případě vždy majetkem jiného vlastníka než vlastníka pozemku, je nepochybně právo věcné povahy a třetí osoby jsou povinny nerušit oprávněného v jeho právu, jehož předmětem je zvěř,

nikoliv pozemek či právo jako takové. Právo myslivosti nemá nic společného s vlastnictvím konkrétního pozemku, neboť ho nelze automaticky vykonávat na pozemku jako takovém, ale pouze na státem uznané honitbě“.[3]

Ochranou myslivosti se rozumí ochrana zvěře před nepříznivými vlivy prostředí, před nakažlivými nemocemi, před škodlivými zásahy lidí a před volně pobíhajícími domácimi zvířaty; ochrana životních podmínek zvěře, zajištění klidu v honitbě a ochrana mysliveckých zařízení.[5]

Zákon především upravuje chov a zachování druhů zvěře volně žijících na území České republiky, výjimečné držení zvěře v zajetí, dovoz a vypouštění živočichů, tvorbu a využití honiteb, postavení a právní poměry honebního společenstva, ochranu myslivosti, užívání honebních pozemků a zlepšování životních podmínek zvěře, regulaci stavu zvěře, provádění lovu zvěře, včetně lovu zvěře na nehonebních pozemcích, provádění lovu živočichů, kteří nejsou zvěří, náhradu škody způsobené zvěří a při provozování myslivosti, kontrolu ulovené zvěře, výkon státní správy myslivosti, dozoru a sankce za neplnění nebo porušení povinností, státní podporu historické a kulturní úrovně a tradic české myslivosti. Zákon se ale nevztahuje na farmové chovy, kde je zvěř považována za hospodářská zvířata.

Každý, kdo vstupuje s určitou činností do přírody, má povinnost chovat se tak, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožování nebo zraňování zvěře a k poškozování jejich životních podmínek. V zájmu ochrany přírody existují zákazy a omezení. Zvěř je zakázáno plašit, rušit při hnězdění a kladení mláďat. Dále se zákazy vztahují k domácím zvířatům, ke zvířatům ze zájmových chovů a chovů farmových, které jejich vlastníci nesmí nechat volně pobíhat v honitbě. Při obhospodařování pozemků mají jejich vlastníci nebo nájemci povinnost dbát na to, aby zvěř nebyla usmrcována nebo zraňována. K zabránění těmto škodám při obhospodařování musí vlastníci popřípadě nájemci oznámit s předstihem uživateli honitby dobu a místo provádění zemědělských prací v noční době, kosení pícnin, provozovatelé mechanizačních prostředků na kosení pícnin musí používat účinných plašičů zvěře a pokud je to možné provádět sklizňovou práci tak, aby zvěř byla vytlačována ze středu pozemku k jeho okraji. Provozovatelé silážních jam a krechtů musí provádět opatření proti nežádoucímu vstupu zvěře. Dále je zakázáno poškozovat slániska, napajedla, zařízení pro příkrmování, pozorování a lov zvěře a další myslivecká zařízení. K těmto zákazům jsou ale určité výjimky, kde se do

plašení a rušení zvěře nezahrnuje dovolený způsob lovu a opatření k zabránění škodám, které zvěř způsobuje. V době hnízdění, kladení a odchovu mláďat je uživatel honitby oprávněn požádat orgán státní správy myslivosti o omezení, nebo o zákaz vstupu do honitby. Toto omezení se ale nevztahuje na hospodářskou činnost vlastníků.

4.2. Honitba

Myslivost lze provozovat jen v rámci uznané honitby.[5] Honitba je tvořena souvislými honebními pozemky, protože při tvorbě každé honitby se nepřihlíží k hranicím katastrálních území nebo území obcí či krajů. Honební pozemky tvořící honitbu musí spolu souviset. Minimální výměra honitby je 500 ha. Nehonební pozemky jsou obecně pozemky, u nichž způsob jejich využívání vylučuje aktivní realizaci provádění práva myslivosti.[35] Jsou to například pozemky uvnitř hranice současně zastavěného území obce, pozemky zastavěné, zahrady, školky řádně ohrazené a dále to může být letiště či dráhy, dálnice, silnice, hřbitovy.

O uznání honitby je nutno zahájit správní řízení. Každé správní řízení vede místně příslušný orgán státní správy myslivosti, v jehož územním obvodu leží honební pozemky navrhované honitby. Ze souvislých honebních pozemků vznikne za zákonem stanovených podmínek honitba až po tom, kdy příslušný orgán státní správy myslivosti rozhodne o uznání honitby.[35] Rozhodnutí o uznání honitby musí obsahovat její název, jejího držitele, výměru honebních pozemků v členění podle druhů kultur, popis hranic, vyznačení obvodu honitby, výčet a výměry honebních pozemků s uvedením jejich vlastníků a důvodů přiřazení, jakostní třídy honitby pro jednotlivé druhy zvěře navržené držitelem honitby a jejich minimální a normované stavy. Držitelem honitby je osoba, které byla rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti honitba uznána. Za vlastníka honebního pozemku se pro účely tohoto zákona považuje právnická osoba, která byla k výkonu vlastnických práv státu a jiných majetkových práv státu na pozemcích ve vlastnictví státu zřízena nebo založena.[5] Honební pozemky lze také přiřadit v případě, kdy netvoří vlastní nebo společenstevní honitbu.

Honitba může být změněna, či úplně zrušena. Změnu honiteb provádí orgán státní správy myslivosti na návrh dotčených držitelů. Zánik honitby vzniká například z důvodu zrušení, sloučení nebo rozdělení honitby, zrušením honebního společenstva, nebo také rozhodnutím příslušného orgánu státní správy myslivosti.

Uživatelé honiteb mají své zákonné povinnosti, které musí dodržovat. Uživatelé polních honiteb se musí starat o zakládání remízků a úkrytů pro zvěř. Uživatelé lesních honiteb jsou povinni zakládat políčka pro zvěř. Uživatel honitby je dále povinen v době nouze provádět přiměřená opatření k záchraně zvěře, zejména v případě přírodních katastrof. Dále uživatel musí zřizovat slániska, napajedla, krmelce a řádně přikrmovat. Orgán státní správy myslivosti má právo tyto povinnosti kontrolovat, a v případě zjištění určitých nedostatků jako je zvěř trpící hladem, zjedná okamžitou nápravu. Držitel honitby má také právo honitbu pronajmout. Jestliže honební společenstvo využívá honitbu na vlastní účet, musí umožnit účast na užívání svým členům a to i v případě, že honitbu pronajme. Pronajmout honitbu si může pouze česká fyzická osoba, která má platný lovecký lístek, honitbu si může pronajmout i myslivecké sdružení vzniklé za účelem nájmu honitby, z něhož nejméně tři členové musí vlastnit lovecký lístek, dále pak lze honitbu pronajmout české právnické osobě, která tyto pozemky využívá k zemědělsky nebo lesnický hospodařící činnosti.

Honitbu nelze rozdělit na části a v nich přenechat někomu provozování myslivosti; rovněž nelze přenechat lov zvěře za úplatu, pokud se nejedná o poplatkový odstřel s doprovodem.[5] Jestliže se honební společenstvo rozhodne dát honební pozemky do pronájmu, musí vyhotovit písemnou smlouvu o nájmu honitby. Tato smlouva je úplatná, výše nájemného a splatnost se ve smlouvě mezi nájemcem a pronajímatelem stanoví dohodou. Držitel honitby je povinen zaslat jedno vyhotovení orgánu státní správy myslivosti a to do patnácti dnů. Při zániku smlouvy se mezi stranami vyrovnává rozdíl, který je určen v hodnotě mysliveckých zařízení, pokud se strany nedohodnou jinak. Povinností držitele honitby je písemné oznámení orgánu státní správy myslivosti.

4.3. Posílení vlivu majitelů honebních pozemků na rozhodování o provádění myslivosti- tvorba honebních společenstev

Myslivost nelze rozumně vykonávat na pozemcích, které mají malé výměry, a proto je zde zapotřebí, aby se jejich vlastníci sdružovali za účelem vytvoření honebního společenstva. **Honební společenství** je tedy tvořeno členy, kteří jsou vlastníci nebo spoluvlastníci souvislých honebních pozemků, jež splňují zákonem stanovenou výměru. Členství v honebním společenství je dobrovolné. Honební společenstvo je právnickou

osobou, nesmí zakládat organizační složky, nesmí vlastním jménem podnikat, a to z důvodu, že je zakládáno jen k jedinému účelu, a to ke sdružení vlastníků honebních pozemků za účelem vytvoření společenstevní honitby.

Honební společenstvo jako právnická osoba vznikne až dnem registrace.[35] Registrace honebního společenstva spočívá v podání návrhu na registraci místně příslušnému orgánu státní správy myslivosti. K registraci je nutno připojit ve dvojím vydání stanovy honebního společenstva, seznam vlastníků honebních pozemků, mapový zákres honitby a souhlasy vlastníků honebních pozemků s členstvím v honebním společenstvu. Dále se k registraci honebního společenstva přikládá zápis z jednání ustavující valné hromady honebního společenstva.

Orgán státní správy myslivosti může zastavit správní řízení v případě, kdy nebyly splněny všechny zákonem stanovené podmínky potřebné k registraci. V případě, že není zjištěn důvod k odmítnutí návrhu, provede registraci zápisem do Rejstříku honebních společenstev. Rejstřík honebních společenstev vedený orgánem státní správy myslivosti je veřejný seznam, do kterého se zapisují nebo vyznačují zákonem stanovené údaje týkající se honebních společenstev. Jeho součástí je sbírka listin obsahující stanovy mysliveckého sdružení.

Nejvyšším orgánem honebního společenstva je valná hromada, do jejíž působnosti patří mnoho činností, zabývajících se chodem a fungováním honebního společenstva, jako například rozhodovat o způsobu využití společenstevní honitby nebo rozhodování o přijetí vlastníka honebních pozemků přičleněných k honitbě za člena honebního společenstva. Řádná valná hromada honebního společenstva se musí konat alespoň jednou v kalendářním roce. Navenek je honební společenstvo zastupováno honebním starostou, kterého zvolí valná hromada. Honební starosta je v podstatě jednatelem honebního společenstva jako právnické osoby. Osoba, která byla zvolena honebním starostou, je povinna vykonávat tuto funkci s péčí řádného hospodáře, který je odpovědný honebnímu společenství. Pokud počet členů honebního společenstva přesahuje deset členů, je společenstvo povinno zvolit honební výbor, který tvoří honební starosta, honební místopředseda a nejméně jeden a nejvýše 5 dalších členů honebního společenstva. Přesný počet členů honebního výboru určí stanovy. Jediným zákonným způsobem zániku honebního společenstva je jeho zrušení s likvidací.[35] Zaniká pak dnem výmazu z rejstříku.

4.4. Stanovení jakostních tříd, minimálního a normovaného stavu

Honitba nebo její část se podle charakteristiky přírodních podmínek zařazuje do **jakostní třídy honitby**. [8] Zařazování honiteb do těchto tříd se provádí pro bažanta obecného a zajíce polního, pro spárkatou zvěř, kromě srnce obecného, u kterého se stanoví normovaný stav samostatně pro lesní celek a samostatně pro polní část honitby. V každé jakostní třídě se stanoví požadovaný poměr pohlaví mezi samci a samicemi. Dále se pro tyto skupiny určuje **minimální stav a normovaný stav zvěře**. Při stanovení normovaného stavu se vychází z výměry honebního pozemku v honitbě, kterou daný druh využívá, nebo podle výměry spolu souvisejících lesních pozemků, nebo jiných spolu souvisejících honebních pozemků porostlých stromy a keři lesních dřevin. Normovaný stav je nejvýše přípustný jarní stav, který odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby. [5] Uvádí se i pro oblasti chovu zvěře, čímž se rozumí odborné zásahy sledující určité vymezené biologické cíle, zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a prostředím, udržování přírodní kvality genofondu zvěře, cílené zvyšování chovné kvality zvěře a úprava stavů zvěře na optimální. „Oblast chovu je větší území obvykle několika sousedních honiteb, plánujících společně chov určitého druhu velké zvěře a řídící se společnými zásadami“. [32] Minimální stav zvěře se stanovuje pro každý druh na 100 ha nebo 1000 ha honitby. Tento stav je stav, při kterém není druh ohrožen ne existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou reprodukci druhu.

Honitba, ve které jsou stanoveny jakostní třídy, minimální a normované stavy drobné a spárkaté zvěře se určí počet psů, kteří musí mít zkoušku z výkonu norování a zkoušku z výkonu vyhledání spárkaté zvěře a dosledování zastřelené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné nebo usmrčené spárkaté zvěře. Honitby jsou pro tento účel rozděleny do **tří kategorií**. **První kategorií** je honitba o výměře do 1000 ha, kde jsou potřeba dva psi se zkouškami. **Druhou kategorií** je honitba o výměře do 3000 ha, kde je zapotřebí třech psů se zkouškami. **Třetí kategorií** je honitba o výměře nad 3000 ha, kde musí být pět psů se zkouškami. V případě, že honitba má stanoveny jakostní třídy, minimální stavy a normované stavy jak drobné, tak spárkaté zvěře, se počet držených psů se zkouškou z výkonu norování stanoví takto: v honitbě o výměře do 3000 ha jeden pes; v honitbě o výměře od 3000 ha dva psi. [6]

Lovecký pes je pes uznáný Mezinárodní kynologickou federací (FCI) a využívaný pro práci v myslivosti. U nás se používají ohaři, slídiči, barváři, brakýři a norníci. „Lovecky upotřebitelný pes je čistokrevný pes s úspěšně složenými předepsanými zkouškami z výkonu. Zkoušky psů se dělí na zkoušky honičů, které se pořádají pro psy k prokázání jejich schopností při lovu a dosledu černé zvěře, na zkoušky loveckých psů, jimiž se ověřují vlastnosti a použitelnosti psů v lovecké praxi, posuzované rozhodčími z výkonu, při zkouškách speciální vodní práce se posuzují vyšší schopnosti psa pro práci ve vodě, zkoušky z vloh se pořádají obvykle pro mladé psy, kteří při nich prokazují především své vrozené lovecké vlastnosti, zkoušky z norování se konají v umělých norách na lišku a norníci při nich prokazují své schopnosti pro práci v norách“.[32] V honitbě je mimo loveckého psa povolen i lov pomocí loveckého dravce.

Uživatel honitby je povinen zajistit sledování a dohledání zvěře postřelené nebo jiným způsobem poraněné, která přeběhne nebo přeletí do cizí honitby, nebo na nehonební pozemky, při této činnosti je oprávněn použít loveckého psa.[5] Dohledaná zvěř patří uživateli honitby, z níž přeběhla nebo přeletěla.

Orgán státní správy myslivosti je oprávněn vydávat rozhodnutí a nařízení, týkající se zachování druhu zvěře, které především spočívají v omezeních obvyklých způsobů lovu, dovozu a vývozu živé zvěře. K vypouštění geograficky nepůvodních druhů je zapotřebí souhlasu orgánu ochrany přírody, orgánu státní správy myslivosti a dále musí být dodrženy veterinární předpisy. Po povoleném vypouštění druhů, se tento druh stává zvěří ve smyslu zákona o myslivosti. K zachování všech druhů zvěře existují zákazy, kde v zájmu tohoto zachování se zakazuje vypouštět do honiteb jedince druhu zvěře, které jsou drženy ve farmových chovech, vypouštět do honiteb zvěř a zvířata získaná křížením mezi druhy zvěře a mezi druhy hospodářských zvířat, vypouštět do honiteb zvěř, která byla chována v zajetí a zavádět v honitbě další druhy zvěře bez předchozího souhlasu orgánu státní správy myslivosti. Vypouštět zvěř do honitby může pouze držitel této honitby, nebo jiná osoba s jeho souhlasem.

Zvěř je možno chovat také v zajetí. K tomuto účelu je ale potřeba souhlasu orgánu státní správy myslivosti, kam si žadatel o chov v zajetí musí podat žádost obsahující vyjádření veterinárního orgánu a orgánu na ochranu zvířat proti týrání.

Orgán státní správy myslivosti má každoročně právo na uspořádání chovatelské přehlídky trofejí, ve které se hodnotí kvalita chovné zvěře a kontroluje se zvěř lovená.

Trofejí se rozumí rohy, parohy a parůžky rohaté a parohaté zvěře včetně lebky oddělené před prvním obrátem, zbraně u prasete divokého, lebky a kůže některých šelem.[5] Mezi trofejemi se může nalézt i trofej význačná, a ta musí být ohodnocena pomocí hodnotitelské tabulky a dále musí být pořízena její fotodokumentace.

Součástí honitby se může stát i bažantnice, v níž jsou vhodné podmínky pro intenzivní chov bažantů. Bažantnici vymezí orgán státní správy myslivosti v rozhodnutí o uznání honitby vyjmenováním parcelních čísel honebních pozemků tvořící bažantnici, jejich celkovou výměrou, slovním popisem hranic bažantnice a situačním nákresem bažantnice v situačním nákrese honitby.[9] Pro chov bažantů v bažantnici jsou stanoveny základní podmínky, které se posuzují a ohodnocují ve studii o vhodnosti přírodnostech podmínek. Mezi tyto podmínky patří stanovení nadmořské výšky, jež nesmí překročit hranici 700 m, zřízení trvalého zdroje vody pro bažanty, počet vypouštěných bažantů musí být nejméně 1 500 kusů, střídavě se vyskytující plochy s vysokými a nízkými zemědělskými porosty, vypuštění bažantů před každým lovem minimálně 30 dnů předem, písemný souhlas vlastníků honebních pozemků se zřízením bažantnice, hranice bažantnice musí být vzdálena 200 m vzdušnou čarou od měst a obcí a výměra bažantnice je stanovena na nejméně 100 ha souvislých honebních pozemků v rámci honitby. Zákon uvádí další podmínky, kterými jsou druhové skladby porostů a pozemků s keři nebo dalšími dřevinami, plošné zastoupení plodonosných keřů, osázené a oseté plochy plodinami vhodných pro bažantí zvěř, zemědělsky využívané s malými výměrami zemědělských kultur a výsadba dočasných krytů ze zemědělských plodin.

To, že se součástí honitby může stát i bažantnice, platí i pro obory. Obora je tvořena trvale ohrazenými vesměs honebními zemědělskými a lesními pozemky a je určena k intenzivnímu chovu a lovu spárkaté zvěře.[35] Minimální výměra obory musí být 50 hektarů pro oboru a 500 hektarů pro ostatní honitby.

Orgán státní správy myslivosti vede evidenci honiteb v územním obvodu své působnosti a evidenci jejich využití na základě vydaných rozhodnutí nebo jiných úkonů a skutečností. V rámci evidence využití honiteb jsou vedeny také evidence mysliveckých hospodářů.

4.5. Myslivecký hospodář

Uživatel honitby je povinen navrhnout státnímu orgánu myslivosti **mysliveckého hospodáře**. Mysliveckým hospodářem se může stát osoba starší 21 let s trvalým bydlištěm na území České republiky, která vlastní platný lovecký lístek, zbrojní průkaz skupiny C, musí být řádně pojištěna a mít úspěšně absolvovanou zkoušku z myslivosti, kterou může složit na vysoké škole, na střední škole nebo na vyšší odborné škole, kde je myslivost vyučovacím předmětem nebo studijním oborem. Tyto podmínky musí být splněny současně. Zkoušku z myslivosti může složit vyšší odbornou mysliveckou zkouškou, a nebo zkouškou mysliveckého hospodáře. Zkoušky pro myslivecké hospodáře se skládají z ústní i písemné části a obsahují otázky o právech a povinnostech mysliveckého hospodáře, o zařazování honiteb do normovaných a minimálních stavů, otázky týkající se onemocnění zvěře, výživy zvěře a v neposlední části myslivecké zvyky a tradice. O průběhu a výsledku zkoušek pro myslivecké hospodáře pořadatel pořizuje zápis. Bezúhonnost myslivecký hospodář dokládá výpisem z Rejstříku trestů. Navrhnout ustanovení mysliveckého hospodáře je uživatel honitby povinen do 15 dnů po nabytí právní moci rozhodnutí o uznání honitby, popřípadě rozhodnutí o schválení nájmu honitby, rozhodnutí o odvolání, popřípadě po zániku funkce dosavadního mysliveckého hospodáře, jakož i po doručení, jímž bylo odmítnuto jmenovat mysliveckým hospodářem navrženou osobu.[5] Myslivecký hospodář je po svém ustanovení oprávněn, nikoliv povinen, zastupovat uživatele honitby při jednání týkající se hospodaření, kontrolovat ulovenou zvěř a její označení, usmrcovat toulavé psi a kočky, další zvířata škodlivá pro myslivost, vést společné lovy, „čímž se rozumí lov zvěře za účasti více lovců a obvykle i honců“, [19] dále může zastavit provádění společného lovu nebo požadovat předložení dokladů loveckých psů. Významným negativem tohoto ustanovení je ta skutečnost, že neuvádí výslovné oprávnění mysliveckého hospodáře honitby požadovat od toho, kdo v honitbě loví předložení povolenky k lovu, což je v případě lovu naprosto stěžejní doklad.[35]

Dále je myslivecký hospodář povinen při své činnosti prokázat se průkazem mysliveckého hospodáře, zabezpečovat plnění povinností spojených s lovem zvěře, vést záznamy o hospodaření v honitbě, provádět a zajišťovat opatření na ochranu zvěře, zabezpečit průkaz mysliveckého hospodáře proti zneužití, ztrátě a odcizení, vyloučit

z účasti na honu střelce, honce i další osoby, které jsou pod vlivem alkoholu nebo jiných toxických látek, evidovat vydané povolenky k lovu a další. Každoročně musí být vypracován plán mysliveckého hospodaření, který vypracovává uživatel honitby. V plánu mysliveckého hospodaření se vychází z celkového stavu ekosystému, z výsledku porovnání kontrolních a srovnávacích ploch, z poměru pohlaví a koeficientů očekávané produkce a ze sčítání zvěře. Sčítání zvěře provádí také uživatel honitby a výsledek písemně oznamuje orgánu státní správy myslivosti. Smyslem mysliveckého plánování je dosažení zdravých, přiměřeně početných a biologicky správně složených populací jednotlivých druhů zvěře v prostředí. S tímto vědomím je nutno přistupovat k celému systému mysliveckého plánování. „Chybně nastavené normované stavy v daném prostředí honitby, vedou i k podvědomému zkreslování stavů skutečných, a tím je celý systém mysliveckého plánování znehodnocován a ztrácí na významu“.[31] Orgán státní správy myslivosti je oprávněn kontrolovat plnění plánů hospodaření.

„Vzhledem k tomu, že myslivecký hospodář má celou řadu úkolů nejen na úseku odborného mysliveckého hospodaření v honitbě, ale i v oblasti odborného řízení a faktického vedení mysliveckých kolektivů, je nezbytné, aby se jednalo o člověka se širokým odborným rozhledem a s přirozenou autoritou v kolektivu“.[35]

4.6. Myslivecká stráž

Uživatel honitby je povinen pro započatých 500 ha honitby navrhnout orgánu státní správy myslivosti ustanovení myslivecké stráž.[5] Mysliveckou stráží se může stát fyzická osoba, která je fyzicky a zdravotně způsobilá osoba, kterou neomezuje zdravotní stav při pobytu v přírodě, dále nemá sníženou orientaci v terénu a jiné zdravotní problémy.

„Při výkonu oprávnění a pravomocí fyzická osoba, která byla ustanovena mysliveckou stráží, je úřední osoba“.[11]

Myslivecká stráž je ustanovována orgánem státní správy myslivosti, a to na návrh o ustanovení myslivecké stráže, který musí být předložen do 30 dnů od uzavření smlouvy o nájmu honitby, anebo od vyrozumění orgánem státní správy myslivosti. Myslivecká stráž je ustanovována na dobu určitou, která činí deset let, ale i po uplynutí této doby může být fyzická osoba znovu zvolena, pokud nadále splňuje zákonem stanovené podmínky. Orgán státní správy myslivosti ustanoví pouze takovou osobu, která splňuje

zákonem dané podmínky. Do těchto podmínek patří dosažení 21 roku života, mít platný trvalý pobyt na území České republiky, dále musí být bezúhonný, řádně pojištěn, způsobilý k právním úkonům, musí také prokázat znalosti z práv a povinností myslivecké stráže, složí slib a musí být majitelem platného loveckého lístku a zbrojního průkazu.

Ustanovení myslivecké stráže dochází vydáním služebního odznaku a průkazu myslivecké stráže, kde je uvedena platnost a obvod působnosti. Ve služebním odznaku je velký státní znak České republiky v barevném provedení, nadpis „ MYSLIVECKÁ STRÁŽ,„, dále je zde obsaženo evidenční číslo a symbol pěti a tří lipových listů. V průkazu myslivecké stráže je velký státní znak, nadpis „ PRŮKAZ MYSLIVECKÉ STRÁŽE,„ , musí zde být umístěna fotografie a otisk kulatého úředního razítka. Dále obsahuje jméno, příjmení a obvod působení toho, kdo vykonává mysliveckou stráž. Myslivecká stráž může požadovat od osob v honitbě předložení zbrojního průkazu, může zastavit a prohlížet v honitbě dopravní prostředky a kontrolovat je, dále může zadržet osobu přistiženou při neoprávněném lovu, dále je také oprávněna odejmout osobám střelnou zbraň nebo zakázanou loveckou výzbroj, může usmrcovat v honitbě toulavé psi a kočky, usmrcovat živočichy, kteří jsou nežádoucí v přírodě a v neposlední řadě má oprávnění ukládat a vybírat pokuty za přestupky. Usmrcovat toulavého psa může za podmínky, že pes pronásleduje zvěř, je bez dozoru vedoucího a vzdálenost psa od nejbližší nemovitosti je alespoň 200 m.

Služba myslivecké stráže může zaniknout, nebo může být zrušena. Zaniká, jestliže uplyne doba, na kterou byl vystaven průkaz myslivecké stráže, jestliže zemře služba myslivecké stráže a zánikem nájmu honitby. Důvodem ke zrušení je ustanovení orgánu státní správy myslivosti, nebo zasláním oznámení o skončení myslivecké stráže.

4.7. Doby lovu zvěře

Lovit lze jen zvěř, která není hájena a to ve stanovené době lovu.[5] Doba lovu je u některých druhů rozdílná u samců a samic. Užitkovou zvěř je možné lovit jen podle schváleného plánu mysliveckého hospodaření a lovu. Lov škodné se neplánuje. V oborách to neplatí pro zvěř, pro niž je obora určena. Pokud se uvádí, že lze lovit jen zvěř, která není hájená, musí myslivci ve svých honitbách přistoupit k velice důrazné ochraně veškerých druhů zvěře před jakýmkoliv loveckými aktivitami.[35]

4.8. Lovecký lístek, povolenka k lovu, povinné pojištění

Každý, kdo chce lovit v honitbě, musí vlastnit **lovecký lístek**, který vydává místně příslušný orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodu má žadatel trvalý pobyt, dále je povinen mít u sebe povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění. Lovecké lístky jsou rozděleny do **tří skupin**. **První skupinou** jsou lovecké lístky vydávané pro české občany, **druhá skupina** zahrnuje žáky a posluchače odborných škol, na kterých je myslivost vyučujícím předmětem a potřebují k tomu lovecký lístek a **třetí skupinou** je lovecký lístek vydáván pro cizince.

Lovecký lístek je možno vydat jen tomu, kdo je starší 16 let, má způsobilost k právním úkonům, úspěšně absolvoval zkoušku z myslivosti, je bezúhonný a řádně pojištěn. Ten, kdo loví zvěř je povinen mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění. Povolenku k lovu vydává a také podepisuje uživatel honitby. Povinné pojištění musí mít každý, kdo chce lovit zvěř a to pro případ, že způsobí škodu touto činností, nebo usmrtí osobu. Orgán státní správy myslivosti vydání loveckého lístku může zamítnout, jestliže žadatel o lovecký lístek nesplní všechny zákonem stanovené podmínky k vydání.

4.9. Plomba

Všechna spárkatá zvěř, která se uloví, nebo je nalezena jako užitkovatelné zvíře musí být ihned označena nesnímatelnou plombou. Plomba je jednorázově použitelná nesnímatelná značka z umělé hmoty žluté barvy se štítkem spojeným se zatahovacím páskem.[6] Nesnímatelnou plombu vydává orgán státní správy myslivosti. Jestliže uživatel honitby chce ulovenou spárkatou zvěř přepravovat, musí mít u sebe lístek o původu zvěře. Do lístku o původu zvěře se zapisuje číslo nesnímatelné plomby, název honitby, kde byla zvěř ulovena, jméno či název uživatele této honitby, datum a hodina ulovení nebo nalezení ulovené či jinak usmrcené zvěře, druh zvěře a její pohlaví. Dále obsahuje místo pro případné veterinární záznamy a záznamy o veškerém pohybu zvěřiny, až ke konečnému zpracovateli.

4.10. Zakázané způsoby lovu

Všechny lovy zvířete musí korespondovat s mysliveckými zásadami a hlavně se zásadami na ochranu přírody a zásadami týkajícími se týrání zvířat. Proto je stanoveno několik způsobů lovu, které jsou označeny za zakázané. Sem například patří chytání zvířete do ok, na lep, do želez; lovit zvířete způsobem, při kterém se zbytečně trápí, střílet zvířete zakázanými zbraněmi; lovit zvířete s pomocí elektrických zařízení schopných zabít nebo omráčit a střílet zvířete na hnízdech a vystřelovat hnízda. To znamená, že uvedená omezení lovu jsou jen specifikovanými základními omezeními, což znamená, že praxe může přinést i další omezení, které vyplynou ze specifické situace v honitbě a z právních předpisů některého z uvedených odvětví.[35]

5. Právní předpisy ovlivňující a upravující provádění myslivosti

5.1. Zákon č. 114/1992. Sb. O ochraně přírody a krajiny, prováděcí vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb. a č. 166/2005 Sb.

Podle tohoto zákona se ochranou přírody rozumí udržení a obnovení přírodní rovnováhy v krajině, ochrana rozmanitosti forem života, přírodních hodnot a krás, šetrné hospodaření s přírodními zdroji, vytváření v souladu s Evropskými společenstvími soustavu Natura 2000 a to za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků. Při tom je nutné zohlednit kulturní a sociální potřeby a regionální a místní poměry. Dále zákon definuje ochranu přírody jako vymezenou péči státu, fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy.

Tento zákon chrání všechny druhy rostlin a živočichů před jejich zničením, poškozováním, sběrem či odchyt, který může vést nebo vede k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností, zániku populace nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí. Také chrání volně žijící ptáky, kde zakazuje jejich úmyslné usmrcování nebo odchyt. Orgán ochrany přírody může stanovit v případě, kdy neexistuje jiné řešení, odchylný postup, nebo řešení v případě zájmu veřejného zdraví, bezpečnosti, při prevenci závažných škod na úrodě, lesích nebo za účelem ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

V národních parcích, je zakázáno mimo jiného odchyťávat živočichy, zavádět intenzivní chovy zvěře, jako jsou například obory, farmové chovy a bažantnice a nesmí se používat otrávených návnad při výkonu práva myslivosti, což je ale zakázaný způsob lovu v celém výkonu myslivosti. Výkon práva myslivosti může být v určitých částech národního parku nebo na celém jeho území omezen nebo vyloučen orgánem ochrany přírody. Stejná omezení platí také pro chráněné krajinné oblasti. V národních přírodních rezervacích zákon mimo jiného zakazuje pouze zavádění intenzivních chovů zvěře. Výkon práva myslivosti v národních přírodních rezervacích je možný pouze se souhlasem orgánu ochrany přírody. V přírodních rezervacích může příslušný orgán omezit výkon práva myslivosti, pokud je v rozporu s podmínkami ochrany území přírodní rezervace.

Druhy živočichů, které jsou ohrožené nebo vzácné, vědecky či kulturně velmi významné, lze vyhlásit za zvláště chráněné. Zvláště chráněný živočich je chráněný ve všech svých vývojových stádiích. Do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů je zakázáno zasahovat, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat a usmrčovovat. Ochrana podle tohoto zákona se nevztahuje na případy, kdy je zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů nezbytný v důsledku ochrany veřejného zdraví a bezpečnosti, nebo například z hygienických důvodů. Výjimku ze zákazu u zvláště chráněných živočichů lze poskytnout v zájmu předcházení závažným škodám na úrodě, domácích zvířatech či lesích.

V současné době se s problematikou ochrany přírody vyskytují stále častější konflikty mezi myslivci a ochranáři přírody. Hlavním důvodem sporů je označování myslivců za pouhé lovce a lovení některých druhů je označováno za genocidu tohoto druhu. Přírodní prostředí v naší republice je prostředím v zásadě kulturním, kde nemůže nastat, právě v důsledku kvalitativních změn v půdě, v hydrosféře a atmosféře přirozený vývoj biocenóz. Jestliže chceme dosáhnout stavu, který by se měl přiblížit stavu přirozených společenstev, bez součinnosti člověka k tomu v obecné míře nedojde. Člověk v roli myslivce zároveň redukuje stavy těch druhů, které jsou v nežádoucí skladbě a to jak početní, druhové, nebo co se týče zdravotního stavu.[34]

Prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu uvádějí důležité seznamy ohrožených druhů, kriticky ohrožených druhů a druhů živočichů vyžadující zvláštní ochranu.

5.2. Zákon č. 100/2004 Sb. O ochraně volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Tento zákon upravuje ochranu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, které jsou ohroženy na přežití, s cílem jejich zachování obchodu s nimi v souladu s Úmluvou o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a právem Evropských společenství, které upravuje dovoz a vývoz volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Dále stanoví podmínky pro obchod s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin dále vymezených a stanoví některá další opatření sloužící k zajištění ochrany a evidence těchto druhů na území České republiky.

Volně žijícím živočichem rozumíme jedince živočišného druhu, jestliže se populace tohoto druhu v přírodě udržují anebo udržovaly samovolně, včetně druhu v přírodě nezměněného nebo v přírodě vyhubeného, a to i v případě chovu jedince v lidské péči nebo jiného ovlivňování jeho vývoje člověkem.

5.3. Zákon č. 246/1992 Sb. Na ochranu zvířat proti týrání

„Zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zasluhující pozornost, péči a ochranu ze strany člověka“.[14] A z tohoto důvodu zákon ukládá povinnost chránit zvířata před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nedbalosti, člověkem.

Tento zákon výslovně zakazuje týrání zvířat a všechny formy propagace týrání zvířat. Zvíře musí usmrtit způsobem přiměřeným, který zvířeti nezpůsobuje nepřiměřenou bolest nebo utrpení. Volně žijící zvířata se nesmí usmrcovat, nebo odchyťovat pomocí oka, tlučky, smyčky, harpuny, pomocí jedovatých návnad a jedů v jakýchkoliv formách včetně plynování a vykuřování, pomocí výbušnin, luků a samostřelů, pomocí elektrického proudu, pomocí poloautomatické nebo automatické zbraně se zásobníkem schopným pojmout více než dva náboje, také se zvíře nemůže odchyťovat a usmrcovat pomocí zbraně s hledím pro střelbu v noci, pomocí zdroje umělého osvětlení a zařízení pro osvětlení terčů, pomocí formalinových nebo lepících pastí a za pomoci zvířat použitých jako živá návnada, nebo nástraha.

5.4. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, § 304

Pojem pytláctví je negativní jev, který bohužel doprovází celou myslivost. A proto máme pytláctví definováno ve zvláštní části trestního zákoníku.

Podle tohoto zákoníku je za pytláka považován ten, kdo neoprávněně uloví zvěř nebo ryby, nebo ukryje, na sebe nebo jiného převede, nebo přechovává zvěř nebo ryby neoprávněně ulovené v hodnotě nikoli nepatrné, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem nebo zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Ten, kdo neoprávněně uloví zvěř nebo ryby znamená, že pokud někdo neoprávněně loví, avšak dosud nic neulovil, dopouští se pouze přestupku. Zúžení trestněprávního jednání pytláka až na dokonání čin nelze hodnotit jinak než výrazně negativní opatření při ochraně životního prostředí.[36]

5.5. Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

Myslivecké sdružení se zakládá dle zákona o sdružování občanů, kde je ustanoveno, že občané mají právo se svobodně sdružovat.[15] Aby sdružení bylo legálně založeno, musí přípravný výbor mysliveckého sdružení podat návrh na registraci Ministerstvu vnitra ČR. Každý návrh na registraci sdružení musí obsahovat stanovy ve dvojím vydání, v nichž je nutno uvést název a sídlo sdružení, cíle, kterých chce sdružení svou činností dosáhnout, orgány sdružení, ustanovení o organizačních jednotkách a všechny zásady jak hodlá myslivecké sdružení hospodařit. Jestliže návrh na registraci splňuje všechny zákonem stanovené podmínky, Ministerstvo vnitra ČR provede jeho registraci, v opačném případě návrh na registraci zamítne. Myslivecké sdružení po řádné registraci se stává právnickou osobou.

V případě dobrovolného rozpuštění nebo sloučením s jiným mysliveckým sdružením, sdružení zaniká. Dalším důvodem pro zánik je pravomocné rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR o jeho rozpuštění.

5.6. Zákon o zbraních a střelivu č. 119/2002 Sb,

Výkon myslivosti je spojen s držbou, používáním a vlastnictvím zbraní i střeliva. Proto tento zákon popisuje kategorie střelných zbraní a střeliva, podmínky pro nabývání

vlastnictví, držení a nošení zbraní a s tím spojené povinnosti a práva vlastníků zbraní a střeliva. Nabývat do vlastnictví, s výjimkou dědění, a držet nebo nosit zbraň nebo střelivo může pouze ten, kdo je držitelem zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, pokud tento zákon nestanoví jinak.[16] Zbrojní průkaz je veřejná listina a opravňuje fyzickou osobu k nabývání vlastnictví a držení zbraně či střeliva. Žadatel o vydání zbrojního průkazu musí splňovat podmínky taxativně stanovené. Tyto podmínky jsou obecně nastaveny tak, aby držitel zbrojního průkazu byl zárukou toho, že zbraň nebude zneužita. Hlavní důraz je tedy kladen na věkovou hranici, zdravotní způsobilost, odbornou způsobilost, bezúhonnost a spolehlivost. Pro lovecké účely je podle rozsahu oprávnění určena skupina C zbrojního průkazu, pro kterou je určená věková hranice 18 let, v případě žáků lesnických škol je hranice snížena na 16 let. Zákonodárce podmiňuje držení zbraní osobami mladších 18 let souhlasem zákonného zástupce.[26] Vydání zbrojního průkazu pro skupinu C je dále přímo podmíněno držením platného loveckého lístku. Zbraně a střelivo se dělí do kategorií, které jsou označeny písmeny. Zbraně se do těchto skupin dělí podle účinnosti, např. samonabíjecí - samočinné, zbraně opakovací, vícerané či jednohranné, kulové zbraně a zbraně brokové. Pro výkon myslivosti je určena z těchto zbraní pouze kategorie B a C. Lovecké zbraně kategorie B jsou zbraně samonabíjecí, tzv. automaty a to jak brokové tak i kulové. Zbraně této kategorie lze nabývat, držet a nosit pouze na povolení Policie ČR a to pouze v případě, jestliže žadatel k tomu má řádný důvod. Za řádný důvod se považuje ve výkonu myslivosti lovecká činnost. Zbraně kategorie B a C podléhají registraci, což znamená, že údaje o zbraní a jejím vlastníkovi jsou vloženy do policejního informačního systému.

5.8. Legislativa Evropské Unie

Česká republika jako členská země je povinna zapracovat jednotlivá ustanovení legislativy Evropských společenství do svých zákonných norem.[19] Mezi nejvýznamnějšími legislativními opatřeními jsou nejdůležitější **Směrnice Rady č. 92/43/EEC** o ochraně volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a **Směrnice Rady č. 79/409/EEC** o ochraně volně žijících ptáků. Z obou těchto směrnic vyhází i program **Natura 2000**, což je vytvoření sítě mezinárodně významných chráněných území EU s různými omezeními myslivosti.[19] Neméně důležité jsou i mezinárodní úmluvy, které sami o sobě nejsou právně závazné. Pro výkon myslivosti jsou důležité

minimálně čtyři mezinárodní úmluvy. První se nazývá **Úmluva o ochraně evropské fauny a flóry a přírodních stanovišť**. Nejdůležitějším cílem této úmluvy je komplexní ochrana druhů a jejich prostředí. Druhá významná úmluva je **Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů, tzv. Bonnská konvence**. V této úmluvě se zajišťuje především ochrana druhů a uzavírá dílčí dohody o ochraně jednotlivých druhů. Další úmluva je **Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin**, tzv. Washingtonská konvence –CITES. Zde se jedná o omezení mezinárodního obchodu s ohroženými druhy. Zvláštní režim má vývoz a dovoz loveckých trofejí, které se považují za věci osobní potřeby a nejsou na ně uplatňována nejpřísnější měřítko.[19] A jako poslední úmluva je **Úmluva o mokřadech majících mezinárodní význam zejména jako biotopy vodního ptactva**.

6. Etika v myslivosti

6.1. Počátky mysliveckých tradic v našich zemích – František Antonín hrabě Sporck

Hrabě Sporck je považován za jednoho z nejvýznamnějších zakladatelů a především šířitelů mysliveckých tradic, zvyklostí a v neposlední řadě myslivecké etiky, která je nedílně spjatá s výkonem myslivosti. Sporck se narodil roku 1662 v Lysé nad Labem jako syn Jana Sporcka. Jeho otec nebyl šlechtického původu, ale za své vojenské zásluhy byl do šlechtického stavu povýšen, což dávalo důvod stavovské šlechtě Františka Antonína Sporcka pro svůj nešlechtický původ odmítat. Sporck proto pro přízeň šlechty pořádal nákladné a okázalé lovy na svém panství. „Aby se na nich společnost mohla řídit ušlechtilými pravidly, jenž sám hrabě sestavil, a aby v ní probudil city jemnější a ušlechtilější, než v ní doposud byly, postavil nová pravidla ve jménu ochránce a patrona lovu“.[2] Z těchto důvodů založil dne 3. Listopadu 1695 Řád svatého Huberta, jako myslivecký, rytířský a světský řád. Tento řád měl svá pravidla, kterým se jeho členové museli podřídit. Velká řádová pravidla, která měla 30 bodů, byla zapsána v Řádové knize. Obsahovala kromě povinností uvedených v malých pravidlech, také předpisy pro výkon lovu, lovecké signály, doby hájení zvěře, myslivecké tradice a tresty za provinění proti nim.[2]

Novodobé poslání Řád naplňuje zejména tím, že pořádá a organizuje duchovní, myslivecké, lovecké a dobročinné aktivity svých členů. Dále umožňuje prohlubování znalostí a vědomostí v oblasti mysliveckých tradic a zvyklostí, etiky, pomáhá zajišťovat myslivecké a lovecké vyžití svých členů a také organizuje aktivity na záchranu a obnovu mysliveckých a lesnických památek. Posláním řádu svatého Huberta je zachovat nekomerčnost nebo přiměřenou komerčnost lovu na bázi krytí vynaložených nákladů na provoz myslivosti, mysliveckých tradic, myslivecké etiky a zvyklostí.[28]

6.2. Význam etiky ve výkonu práva myslivosti

Výkon myslivosti je již dlouhou dobu spjat s dodržování etických a také morálních zásad. Ten, kdo rozhoduje o životě a smrti jiné bytosti, musí být k tomu morálně připraven a to zvláště dnes, kdy myslivec nechová zvěř proto, aby jí usmrcoval pro obživu, ale lovil jen jedince nemocné, slabé, ty, které nejsou chovné a převyšují kmenové stavy proto, aby zachoval celek přírody. To znamená, že etika se začíná projevovat tam, kde přestává platit zákon, vyhlášky, nařízení a rozhoduje především cit pro přírodu a okolí.

Ale etika v myslivosti není fenoménem pouze dnešní doby. Již od počátku 18. století byly formulovány první etické zásady, které především popisovaly myslivce, jako bohabojného, zdatného, otužilého, nebo také mlčenlivého a vytrvalého abstinenta, který musel mít vřelý vztah ke psům a musel mít dobře udržovanou zbraň.

Etika je také spatřována v mysliveckých dovednostech a mysliveckých tradicích. Myslivecké zvyky, tradice, rituály a obřady jsou ze všech lidských činností nejrozsáhlejší. Myslivci mají nejen svoji mluvu, obřady či rituály, ale také stejnokroje, svoji literaturu, písničky, myslivecké fanfáry a hlaholy, názvy jídel, lahůdek a nápojů, pověry, talismany a přísloví, své patrony, tradičně zdobené zbraně a ozdoby, mysliveckou etiku.[23] Další normy jsou tradovány v písemnictví nebo přejímány při výkonu myslivecké praxe. Myslivecké tradice mají svůj vlastní význam, patří do naší evropské kultury a především kultivují výkon práva myslivosti a odlišují lov od pouhého zabíjení.

6.3. Myslivecké zvyky a tradice

Myslivecké zvyky a tradice je soubor loveckých ceremoniálů a jiných mysliveckých obřadů, norem jednání a chování myslivců předávaných tradicí mezi sebou navzájem, které mají morálně výchovný a praktický význam nejen v myslivosti jako takové. Některé zvyky a tradice vznikly již v minulosti, jiné mají novější původ.

Do těchto tradic a zvyků si můžeme na začátek zařadit **mysliveckou mluvu**. „Je nesporné, že se začala postupně vyvíjet pozvolným zařazováním odborných výrazů do běžné slovní zásoby, a to současně se vznikem lovců z povolání, který souvisí s hospodářským a politickým vývojem na území našeho státu“.[26] Pomalým a postupným vývojem přebírala názvy ze všech kulturních evropských zdrojů. Z Německa přebrala například kačeníky, parforní hony. Parforní hon se liší od štvance tím, že smečka psů, sledovaná lovci na koních, pronásleduje zvěř po stopě, nikoli na viděnou.[32] Ustálení a sjednocení myslivecké mluvy podpořilo v roce 1946 Ministerstvo zemědělství výnosem ze dne 22. října 1946, jímž uložilo povinnost používat českou mysliveckou mluvu jako jednu ze starých mysliveckých tradic a jako odbornou terminologii samostatného odvětví.[27] Mysliveckou mluvou jsou především popisovány části těla zvířat, procesy spojené s životem zvěře, obřady i činnosti myslivců.

Součástí myslivecké kultury je dále **myslivecké oblečení**, které má hluboké historické kořeny. Lovecké úbory byly samozřejmě výbavou každého lovce, ale jejich nošení nebylo povoleno všem. Nosit myslivecký oděv bylo výsadou a jiným vrstvám bylo jeho napodobování pod vysokou pokutou zakázáno.[24] Podle oblečení jsou myslivci také posuzováni širokou veřejností a i z tohoto důvodu Českomoravská myslivecká jednota doporučila, nikoliv závazně, jednotnou mysliveckou uniformu. Vhodný myslivecký úbor by měl být v zelené barvě, či v některých odstínech šedé a hnědé barvy, nikoliv polovojenské oblečení s maskovacími vzory. Volba oblečení pro činnost v honitbě je v širším slova smyslu projevem úcty myslivce ke zvěři a samotné výsadě být myslivcem. Odpovídající oblečení při lovu je také součástí poslední úcty ulovené zvěři, proto by mělo být důstojné.

S úctou ke zvěři a především vzhledem k tradicím se na společných honech provádí **výlož, výřad**, zvěři a lovcům se dává **úlomek**. Výlož zvěře ještě není tak úplně vzdáváním

pocty úlovkům, protože její význam tkví především v evidování ulovené zvěře, avšak už při výloží se musí dodržet zásady správného zacházení se zvěří jako následně při výřadu.[37] Výloží se dává najevo, že se žádná ulovená zvěř na honě nezatajuje. Naopak výřad je slavnostní ukončení každého společného lovu a dělá se až v jeho samotném závěru. Výřadem je místo obložené chvojím, na něž se umístí veškerá ulovená zvěř, která se seřadí podle pravidel. U výřadu většinou zazní troubené fanfáry – Halali, skladba koncipovaná k uctění ulovené zvěře. Myslivecký hospodář seznámí přítomné s výsledkem honu a krátce zhodnotí jeho průběh. Ulovené zvěři se úlomkem, kterým je ulomená větvička z nejbližšího stojícího stromu, vzdává pocta, která souvisí s dodržováním jedné z etických zásad, že lov není pouze kruté zabíjení zvěře. Jedna část úlomku se vsune do tlamy úlovku, druhou si dává úspěšný lovec za klobouk. Úlomky se mohou dávat při výřadu, nebo je možno je dát v průběhu honu úspěšnému střelci. Předání úlomku provádí vedoucí honu nebo myslivecký doprovod. Loví-li myslivec sám, sám si také opatří úlomek, který se může nosit pouze do západu slunce dne, kdy byla zvěř ulovena.[32]

6.4. Pytláctví jako negativní jev provázející výkon myslivosti

Pytláctví je nelegální způsob lovu a je nepochybně spojeno s výkonem myslivosti již od raného feudalismu a jeho průběh provází myslivost v různé intenzitě. „Původ českého slova pytlák se odvozuje od slova pytel, že tedy odnášel svůj úlovek v pytli“.[1] Pytláctví ve svém prvopočátku znamenalo zajištění obživy pro rodinu nebo pro celé kmeny. Z tohoto druhu pytláctví se vyvinul další druh, který spočíval v nelegálním lovu zvěře kvůli trofeji. Důvodem takového pytláctví je nejen lovecký zážitek, ale často i zášť k dravcům a šelmám, a dokonce i komerční využití.[19]

Nejhorším případem je pytláctví páchané samotnými myslivci. Myslivost se má provozovat jako ochrana přírody a péče o zvěř, ale nikoli jako její ničení vlastními ochránci. Za prvé je to neetické vůči samotné přírodě a za druhé vůči kolegům myslivcům, kteří jednají v tomto ohledu poctivě. Myslivec v roli pytláka je v dnešní době poměrně rozšířeným pojmem. Každé sdružení má rozdělování ulovené zvěře stanovené jinak, například že každý člen odevzdává zvěř, která je pak využita k občerstvení na různých mysliveckých akcích, nebo si ulovenou zvěř může za nižší finanční obnos, než za který by se zvěřina prodala jinam, odkoupit. To je častým

důvodem, proč myslivci začínají provozovat pytláctví. Někteří z nich totiž poznají, že mohou ulovenou zvěř velice výhodně prodat na černém trhu. Dalším důvodem proč myslivci začínají pytláctví je těžké prokazování, že jimi ulovený kus zvěře byl opravdu upytláčen. Zvěř totiž pytláci ve svém revíru, kde vlastní povolenku k lovu, dále je v mnoha mysliveckých sdruženích určeno, který myslivec kam chodí na lov, tedy mají přehled o tom, kdo kde loví a dále ví kolik myslivců z jejich sdružení je opravdu aktivních. V případě, že jsou při lovu zvěře přistiženi, většinou se jim pytláctví nepodaří prokázat, protože uvádí, že úspěšné ulovení zvěře ještě nestihli nahlásit mysliveckému hospodáři nebo že zvěř ještě nestihli opatřit mysliveckou plombou. Tito pytláci většinou nelegálně loví zvěř, na kterou mají povolenku k lovu, ale mají určeno, že zvěřinu musejí odevzdat pro potřeby mysliveckého sdružení, což však neudělají.

Pytláctví se pravděpodobně z naší společnosti nikdy nepovede vymístit, protože osobám páchající pytláctví, dle platných zákonů České republiky, hrozí velmi nízké tresty a především je to činnost, kterou se dají snadnou cestou získat značné finanční obnosy.

6.5. Myslivecký řád Českomoravské myslivecké jednoty

Českomoravská myslivecká jednota vydala dne 21. října 2000 **Myslivecký řád**, kterým se sleduje v souladu s tradicemi a zvyky správný a bezpečný výkon práva myslivosti. Myslivecký řád není právní normou, pouze vychází ze zákona o myslivosti a dalších zákonů, které se váží k výkonu práva myslivosti. Tento řád je především soupis etických a morálních zásad v myslivosti vázaných tradicemi a zvyky. Znalost a dodržování mysliveckého řádu, je jednou z povinností každého člena Českomoravské myslivecké jednoty ve smyslu jejích stanov.[18]

Myslivecký řád je vydáván jako věstníková verze a je rozdělen do čtyř částí. V první části se pojednává o péči o zvěř, ve smyslu obstarávání krmelců a zásypů v době nouze, udržování mysliveckých zařízení v honitbě v dobrém stavu, či například zajištění kvalitního krmiva pro zvěř.

Ve druhé části jsou uvedena pravidla pro lov zvěře, kde je stanoveno, že zvěř se loví tak, aby byla co nejrychleji a bez trýznění usmrcena. Rovněž je zde popsáno, kdo bývá vedoucím honu, nebo například co se považuje za nemyslivecké, čili neetické jednání. To je podle tohoto řádu střelba na vedoucí samičí zvěř v tlupě a střelba na samičí zvěř, která vodí mlád'ata.

Ve třetí části řádu jsou popsány bezpečnostní předpisy a zásady při zacházení s loveckou zbraní. To znamená, že zbraní se vždy zachází tak, jako by byla nabitá. Dále je zde popsáno kdy se zbraň nabíjí, vybíjí, její ukládání takovým způsobem, aby se ji nikdo nepovolaný nemohl zmocnit, nebo také správný postup jak zacházet se zbraní, jestliže selže.

Čtvrtá kapitola je věnována myslivecké morálce, zvykům a tradicím. Zde je především stanoveno, že výkon práva myslivosti se řídí zásadami morálky a dodržují se tradiční myslivecké zvyky a tradice. Dále je zde ustanoveno používání myslivecké mluvy při mysliveckých příležitostech, jak se postupuje při výloží a výřadu, nebo také používání loveckých signálů a fanfár borlicí, která je dechovým hudebním nástrojem. Tato část je také věnována zvěři a zacházení s ní. To znamená, že s ulovenou zvěří se zachází šetrně a s úctou, nenechává se zbytečně trhat psy, na výřad se dává v co nejlepším stavu, nepohazuje se s ní a zbytečně se netáhá po zemi. I tato kapitola obsahuje výčet neetického chování. To je střelba na zvěř, pokud jsou ve směru střelby překážky, které mohou změnit směr střelby a rána kulí „naostro“ ze zadu a na hlavu – myslivec střílí vždy jen na komoru zvířete. V mysliveckých zvycích je pak uvedeno, že úspěšnému lovcovi zvěře náleží lovecké právo. Za lovecké právo je považováno právo lovce na určité části úlovku,[32] za které se považuje srdce, plíce, játra, ledviny, slezina, průdušnice s hrtanem a jazyk. Na závěr této kapitoly je stanoveno, že myslivec má pečovat o svého lovecky upotřebitelného psa, zajišťovat jeho výchovu a udržovat ho ve výborné kondici.

6.6. Myslivecké činnosti ve vztahu k veřejnému mínění

Naše společnost je charakterizována mimo jiného poklesem vážnosti zákonů a předpisů a v některých případech i absencí norem etických, a to navzdory tomu, že se o právním vědomí a etice neustále hovoří. Tato skutečnost se samozřejmě odráží i v různých pospolitostech nevyjímaje myslivost. Proto je důležitým úkolem myslivosti přesvědčit veřejnost o tom, že myslivost je i v současné době důležitým prvkem ve společnosti, který si zaslouží nejen, aby byl společností akceptován jako zájmová činnost, ale aby byl uznáván a ctěn jako důležitý faktor, přínosný pro společnost a stát, neboť má v péči o zvěř a při ochraně přírody nezastupitelné místo.

Zde se ale myslivost setkává s různými názory ohledně ochrany přírody a především otázkami týkajícími se lovu zvěře. Ochránáři přírody proklamují, že myslivce ovládá

sběratelský a kořistnicko-lovecký pud natolik, že je to k tíži přírody a časem může dojít i k záhubě určitého druhu zvěře. Skutečnost je ale taková, že myslivci zvěř využívají jako zdroj obnovitelného přírodního bohatství, což zahrnuje i odpovědnost za celý svět volně žijících zvířat a rostlin.[23] Zákon o myslivosti dále stanoví kdy, kde a které druhy zvěře se smí střílet, plán chovu a lovu zase stanoví, kolik je povoleno lovit kusů zvěře. Myslivci mají také ze zákona povinnost hospodařit se zvěří tak, aby její stavy neklesly pod existenční minimum, které je nutné k zabezpečení její přirozené biologické reprodukce. To znamená, že myslivost není založena na tom, aby necitlivě zahubila veškerou zvěř v přírodě. Zákon lovit umožňuje, ale pak je již otázkou etiky jak se jednotlivý myslivec zachová, například nevystřelí na březí loňskou bachyni, či na hlavní bachyni, která synchronizuje celé chrutí. Neudělal by v tomto případě chybu právní, ale etickou chybu určitě.

Opačným extrémem je obviňování myslivců, že loví příliš málo zvěře. Důvod jim k tomu dávají vzniklé škody zvěří na polních a lesních kulturách. I zde je nutno zdůraznit, že myslivci loví podle plánu chovu a lovu, který reaguje i na meziroční zvyšování nebo snižování stavů zvěře na základě jejího sčítání. Z toho plyne, že myslivci loví jen tolik, kolik jim umožní plán lovu kontrolovaný orgánem státní správy myslivosti, takže „vyvražďování“ určitých populací je zcela nemožné.

Myslivost se musí v dnešní době potýkat i s názorem, že myslivost je provozována jen proto, aby myslivci vydělávali na mase ulovené zvěři, či uspokojovali svoje nejnižší pudy a vášně. V této souvislosti je potřeba zdůraznit, že lov zvěře je pouze jednou ze součástí myslivosti, v podstatě jeho finální částí. Většina kritických hlasů si nevšímá obětavé práce lidí majících zálibu v myslivosti, jejich úsilí o zachování přirozeného biotopu zvěře, příkrmování v době nouze, udržováním tradic a zvyků. Dnešní doba, které je charakterizována tím, že většina populace je odtržena od chovu a porážky zvířat, staví lov zvěře a myslivce do negativního světla. Většina těchto kritiků nebere v úvahu, že k získání masa vede jediná cesta přes smrt jeho nositele. Neoprávněné výtky myslivcům jako milovníkům zvěřiny a jejím dodavatelům na trh je nutné uvést na pravou míru zejména tím, že maso ulovené zvěře má nezastupitelné místo v jídelníčku pro svou výživnou hodnotu, ale také z toho důvodu, že se v dnešní době jedná o přírodní produkt, naprosto nesrovnatelný s průmyslovou živočišnou produkcí. „Je známou skutečností, že na výsledných vlastnostech živočišných produktů jako je chuť,

trvanlivost, nezávadnost, se podílí nejen způsob výroby, ale také způsob usmrcení a následného zpracování zvířete. V případě zvěřiny, která je v drtivé většině případů získávána lovem dle mysliveckých zásad, to znamená rychlé usmrcení bez stresové zátěže a že zvěř je dokonale vybarvena, a následně bez prodlení odborně ošetřena, je porovnání s klasickými jatečnými produkty hospodářských zvířat více než na místě.[20] Tímto se ale nepopírá hospodářský přínos ze zužitkování zvěřiny, který ovšem nesmí být prioritním cílem celé myslivosti.

7. Porušení zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb. – odlov daňka skvrnitého bez povolenky k jeho lovu

Dne 15. září 2009 pan A. H. ulovil v honitbě N. Z. samčí kus daňčí zvěře I. věkové kategorie. I. věková kategorie zahrnuje mladé daňky ve druhém a třetím věku života. Ulovená daňčí zvěř byla po odstřelu řádně označena nesnímatelnou plombou, ke které byl následně vyplněn lístek o původu zvěře. Celá událost byla ihned po provedení těchto úkonů telefonicky oznámena mysliveckému hospodáři i předsedovi dotyčného mysliveckého sdružení. Myslivecký hospodář požádal pana A. H., aby mu uloveného daňka přivezl k osobní kontrole. Při této kontrole byl zkontrolován samotný daněk a dále požadoval myslivecký hospodář po panu A. H. předložení všech povinných dokladů, jež každý kdo loví zvěř, musí mít při lovu u sebe. Ze zákona o myslivosti je těmito doklady lovecký lístek, povolenka k lovu a potvrzení o povinném pojištění. Při lovu se zbraní též zbrojní průkaz a průkaz zbraně. Tyto doklady se předkládají ke kontrole na požádání orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké strážci příslušné honitby. Rovněž musí být každá ulovená zvěř označena nesnímatelnou plombou. Po této kontrole byla mysliveckým hospodářem zjištěna skutečnost, že pan A. H. ulovil daňčí zvěř, aniž by měl k lovu povolenku na tuto zvěř.

Panu A. H. byla vystavena povolenka k lovu daňka v roce 1. května 2003. V tomto roce mělo myslivecké sdružení povolen odlov daňčí zvěře, a proto bylo do povolenky k lovu panu A. H. lov této zvěře zapsán zástupcem uživatele honitby- mysliveckým hospodářem. Povolenka k lovu daňka platidla pouze v roce 2003. Jestliže by chtělo myslivecké sdružení lovit daňky i v dalších letech, muselo požádat k věcně a místně

příslušnému orgánu státní správy myslivosti o schválení plánu lovu. Tento úkon však myslivecké sdružení neučinilo, tudíž povolenka k lovu daňčí zvěře nebyla panu A. H. vystavena a proto se dopustil odlovem daňka skvrnitého nelegálního lovu. Po zjištění této skutečnosti kontaktoval myslivecký hospodář předsedu mysliveckého sdružení, který následně písemně vyrozuměl věcně a místně příslušný státní orgán myslivosti o této skutečnosti.

Neoprávněný lov může být posuzován ze dvou hledisek. Za prvé, na nelegální odlov se bude pohlížet jako na pytláctví v souladu se zákonem č. 140/1961 Sb., § 178. Za druhé na nelegální odlov bude pohlíženo ve smyslu pouhého přestupku spáchaného na úseku myslivosti ve smyslu porušení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti podle § 46 „Povolenka k lovu“. Jelikož v § 4 v zákoně o přestupcích je uvedeno, že v případě, kdy je přestupek spáchán z nedbalosti, pachatel si je vědom, že svým jednáním může porušit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhá na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí, nebo neví, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, až to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

Po zjištění všech okolností orgán státní správy myslivosti došel k závěru, že pan A. H. jednal z nedbalosti, nikoli úmyslně, tudíž se jednalo o přestupek. Orgán státní správy myslivosti je v řešení tohoto přestupku věcně příslušný podle § 60 zákona o myslivosti a místně příslušný podle správního řádu č. 500/2004 Sb. a věc se projednává na základě zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích. Na základě oznámení o spáchání přestupku orgán státní správy myslivosti bylo s panem A. H. zahájeno správní řízení o nelegálním lovu daňka skvrnitého. Panu A. H. bylo poté na základě oznámení předsedou mysliveckého sdružení zasláno zahájení orgánem státní správy myslivosti o správním řízení. A zároveň byl touto cestou vyrozuměn o podezření ze spáchání přestupku na úseku myslivosti.

Obhajobou pana A. H. ve správním řízení bylo tvrzení, že myslivecký hospodář na schůzi myslivců spolu s předsedou sdružení, konanou dne 20. června 2009, oznámili všem členům mysliveckého sdružení, že daňčí zvěř je povolena lovit, tudíž že odlov provedl v dobré víře, že neporušuje žádná zákonná ustanovení. Dále pan A. H. uvedl, že povolenka k lovu byla vydána. Jako důkaz předložil svou povolenku z roku 2003, kde byl odlov daňčí zvěře uveden.

Povolenka k lovu musí podle vyhlášky č. 244/2002 Sb. obsahovat povinné údaje, jimiž je evidenční číslo povolenky k lovu, dále musí obsahovat uživatele honitby a jeho sídlo, název honitby, v níž je uživatel honitby oprávněn provádět právo myslivosti, jméno, příjmení a trvalý pobyt osoby, které je povolenka k lovu vystavena, datum vystavení a dobu platnosti povolenky, podpis uživatele honitby a podpis mysliveckého hospodáře a v neposlední řadě druh zvěře a počet kusů, na které je povolenka k lovu vystavena, u spárkaté zvěře je nutno v povolence k lovu uvádět i pohlaví a u samců spárkaté zvěře i věkovou kategorii. Povolenka, kterou pan A. H. předložil orgánu státní správy myslivosti, nesplňovala několik podmínek stanovených touto vyhláškou. Chyba zde byla v neuvedení počtu kusů, a protože se jednalo o spárkatou zvěř, nebylo zde ani uvedeno pohlaví a věková třída u samců spárkaté zvěře.

Pan A. H. měl být seznámen s platným zákonem o myslivosti a s tím souvisejících zákonů a prováděcích vyhlášek. To, že na myslivecké schůzi bylo členům mysliveckého sdružení sděleno mysliveckým hospodářem, či předsedou sdružení, že odlov daňčí zvěře je povolen, by znamenalo vydání nové povolenky k lovu této zvěře. Oznámení ovšem proběhlo pouze ústně, a ani toto tvrzení nebylo doloženo ukázkou písemného souhlasu k lovu daňčí zvěře na aktuální rok. Na obhajobu pana A. H. se tedy nebral zřetel, jelikož na zápisu z myslivecké schůze ze dne 20. června nebylo o tomto prohlášení nic zaznamenáno. Tudíž v tomto případě měl pan A. H. požadovat na myslivecké schůzi, či kdykoli později, po mysliveckém hospodáři, případně předsedovi sdružení, aby mu byl souhlas k lovu daňčí zvěře na rok 2009 předložen k ověření. Také podle příslušného paragrafu v zákoně o myslivosti měl být obeznámen, na jakou dobu se povolenky k lovu vydávají, co v nich musí být ze zákona uvedeno, aby byly platné. V případě znalosti zákona o myslivosti panem A. H. by pravděpodobně k tomuto nelegálnímu odlovu nedošlo.

Místně i věcně příslušný orgán státní správy myslivosti zahájil s panem A. H. řízení o odebrání loveckého lístku na dobu půl roku a zároveň o uložení pokuty ve výši 6 000 Kč podle zákona č. 449/2001 Sb, § 63. V tomto paragrafu je stanoveno, že orgán státní správy myslivosti uloží pokutu až do výše 30 000 Kč držiteli loveckého lístku, který se dopustí přestupku tím, že poruší některé pravidlo lovu uvedené v § 41 až § 45 nebo v §49 odstavce 1., může přitom uložit zákaz činnosti do doby 2 let, při uložení zákazu činnosti se odebere lovecký lístek, lze rovněž vyslovit propadnutí věci.

Panu A. H. byla k tomuto poskytnuta možnost vyjádřit se a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí. Pan A. H. do protokolu orgánu státní správy uvedl pouze, že myslivecký hospodář spolu s předsedou sdružení podávali mylné informace o lovu daňčí zvěře. Dále znovu zdůrazni, že své jednání nepovažuje za nedbalostní, protože jednal v dobré víře a že s výší uložené pokuty a odebráním loveckého lístku zásadně nesouhlasí.

Po prověření všech dostupných skutečností, jež byly zjištěny věcně a místně příslušným orgánem státní správy myslivosti, bylo vydáno rozhodnutí, že pan A. H. se dopustil přestupku na úseku myslivosti. Pokuta mu byla ale snížena na 4 500 Kč. Zároveň byl v rozhodnutí poučen jakým způsobem, do jaké doby a k jaké instanci se může v případě nesouhlasu s rozhodnutím odvolat.

Pan A. H. tuto možnost využil za pomoci právníka, jež si k tomuto případu najal. Odvolání bylo postoupeno k prošetření krajskému úřadu, který provedl řádně prozkoumání rozhodnutí vydané věcně i místně příslušným orgánem státní správy myslivosti. Odvolání pana A. H. bylo zamítnuto s odůvodněním, že orgán státní správy myslivosti postupoval v rozhodování o přestupku v souladu s platnou legislativou, a uložená pokuta spolu se zákazem činnosti je přiměřená spáchanému přestupku panem A.H.

8. Závěr

Myslivost je bezesporu fenoménem dnešní doby, a to jak v kladném, tak i v záporném slova smyslu. Ta část obyvatelstva, která je myslivostí spojována, je neustále nucena vystupovat proti kritikům a nesmiřitelným odpůrcům myslivosti. Jedni mají zájem na vysokém stavu zvěře a široké paletě druhů, druzí na nejnižších stavech vzhledem k způsobovaným škodám a odstranění nepůvodních druhů zvěře rozšířené na našem území v souvislosti s provozem myslivosti.

Přes rozdílné postoje a názory různorodých zájmových skupin je současná biodiverzita volně žijící zvěře poměrně značná a myslivost vcelku dobře prosperuje. To je nesporná zásluha myslivců, ale i ochránců životního prostředí a dalších osob majících zájem o udržování a zachování přírody pro generace současné i budoucí.

Zákon o myslivosti se v praxi uplatňuje poměrně úspěšně, ale samozřejmě se i zde najde několik výjimek. Dotýká se všech osob vykonávající hospodářskou, ale i rekreační činnost v kulturní krajině, ať se již jedná o myslivce, lesníky, ochránce přírody, vlastníky pozemků, kteří nemůžou mít na jednu věc jeden a ten samý názor.

Současný zákon o myslivosti je odrazem shora uváděných vlivů a názorů. Cesta k jeho dnešní podobě měla zdoluhavý a těžký vývoj a je také nepochybně velice kompromisní. Při tvorbě zákona o myslivosti nebylo možné vyhovět všem, a proto se stal konsesem různých snah o prosazení vlastních zájmů, ale i kompromisů a východisek, či daní k uspokojení různých skupin. Při vzniku tohoto zákona byl proklamován zásadní princip, který by ho měl provázet. Je to vlastnický princip, to znamená, že v maximální možné míře jsou chráněna vlastnická práva k honebním pozemkům, přičemž však musí být vytvořeny optimální podmínky péče a chovu zvěře, jakož i podmínky pro výkon práva myslivosti.

Největším nedostatkem zákona o myslivosti je skutečnost, která se původně zdála být jedním ze základních pilířů. Tím je rozhodování majitelů honebních pozemků o jejich zařazení do honitby. Členství v honebním společenství je v podstatě dobrovolné, protože majitele honebních pozemků zákon nenutí aby svoje pozemky zařadili do honitby. Nájemné za pronájem honitby je vlastníkovu honebního pozemku vypláceno v České republice v průměru 5 až 10 Kč z hektaru a jako člen honebního společenstva ručí za jeho závazky, což je hodnota vzhledem k nájmu honitby nezanedbatelná. Podle

zákona je stanoveno, že jeden hlas se rovná jednomu vlastněnému hektaru honebního pozemku. To znamená, že malý vlastník, který vlastní například 10 ha nebude mít zájem o vstup do honebního společenstva, protože v tom nespátřuje žádnou výhodu, a především v otázce rozhodování na valné hromadě nemá nejmenší možnost přehlasovat majoritního vlastníka, který vlastní například 300 ha honebních pozemků. Tyto okolnosti vedou drobné vlastníky pozemků k pasivitě a nečinnosti. Zákodárce zde zjevně podcenil historické vlastnictví půdy, nepřihlédl k reálným možnostem drobných majitelů ve vztahu k tvorbě honiteb, a v neposlední řadě nerespektoval jedno z nevýznamnějších práv, kterým je tvořena a definována demokratická společnost - právo vlastnické. Je neopomenutelnou skutečností, že řada současných honiteb by bez iniciativy osob provozující myslivost vůbec nevznikla, neboť vlastníci honebních pozemků neprojevíli žádnou aktivitu, kterou předpokládal zákodárce.

Řešením této situace by mohlo být sestavování honiteb například podle katastru příslušné obce, města, kraje s tím, že každý člen by měl rovný hlas při hlasování na valné hromadě.

Dalším problémem tohoto zákona je současná právní úprava prohlašování pozemků za nehonební, a to v zájmu samotného vlastníka. Zákon zde stanoví, že k žádosti majitele pozemku postačí jako řádný důvod vlastní zájem majitele, který je podáván k orgánu státní správy myslivosti a ten pozemek, který se nachází například uprostřed lesního komplexu prohlásí za nehonební. Tato praxe je v současné době většinou aplikována jako protest vlastníků proti provádění praktické myslivosti.

Toto ustanovení je zneužitelné a mělo by být ze zákona úplně vypuštěno, neboť zákon taxativně stanoví co je nehonební pozemek a jaký musí mít charakter. Prvotním měřítkem by měl být zájem na zachování celistvosti honitby a tím i prostředí vhodného pro život zvěře i ostatních živočichů.

I přes určitá negativa, která současně platná právní úprava obsahuje, myslivost v dnešním slova smyslu navazuje na historické tradice a zvyklosti ze své minulosti, které obohacují současnou společnost a je významným prvkem našeho života.

9. Seznam literatury

- [1] Andreska, J. a Andresková, E. *Tisíc let v myslivosti*. Vimperk: Tina Vimperk, 1993. 442 s. ISBN 80-85618-12-5
- [2] Bezděk, F. a Kovařík, J. *František Antonín hrabě Sporck a jeho Řád svatého Huberta*. Kuks: Řád svatého Huberta se sídlem v Kuksu, 1998. 79 s.
- [3] Bohuslav, P. Právo myslivosti a jeho místo v systému věcných práv. *Právní rozhledy*, 2001. č. 6, 301 s. ISSN 1210-6410
- [4] Čechura, V. a kolektiv *Myslivost a právo*. Praha: ORAC, s. r. o., 2000. 217 s. ISBN 80-86199-12-6
- [5] Česko. Zákon č. 449 ze dne 27. listopadu 2001 o myslivosti. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 168, s. 9747-9770. Dostupný také z [www:http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb168-01.pdf](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb168-01.pdf).
- [6] Česko. Vyhláška č. 244 ze dne 20. června 2002, kterou se provádí zákon č. 449/2001 Sb. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 92, s. 5181-5215. Dostupný také z [www:http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb092-02.pdf](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb092-02.pdf).
- [7] Česko. Vyhláška č. 245 ze dne 20. června 2002 o době lovu jednotlivých druhů zvěře. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 92, s. 5216-5217. Dostupný také z [www:http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb092-02.pdf](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb092-02.pdf).
- [8] Česko. Vyhláška č. 491 ze dne 13. listopadu 2002 o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 171, s. 9610-9650 Dostupný také z [www:http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb171-02.pdf](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb171-02.pdf).
- [9] Česko. Vyhláška č. 7 ze dne 17. prosince 2003 o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 2, s. 13-14. Dostupný také z [www:http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb002-04.pdf](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb002-04.pdf).
- [10] Česko. Vyhláška č. 553 ze dne 26. října 2004 o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě. In *Sbírka*

- zákonů České republiky. 2004, částka 188, s. 10182-10184. Dostupný také z [www:http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb168-01.pdf](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb168-01.pdf).
- [11] Česko. Zákon č. 40 ze dne 8. února 2009 trestní zákoník. In Sběrka zákonů České republiky. 2009, částka 11, s. 354-462. Dostupný také z [www:http://mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx](http://mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx)
- [12] Česko. Zákon č. 114 ze dne 9. února 1992 o ochraně přírody a krajiny. In Sběrka zákonů České republiky. 2010, částka 5, s. 195-247. Dostupný také z [www:http://ochranaprirody.cz/res/data/190/024446.pdf](http://ochranaprirody.cz/res/data/190/024446.pdf).
- [13] Česko. Zákon č. 100 ze dne o ochraně volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. In Sběrka zákonů České republiky. 2004, částka 139, s. 7108-7136. Dostupný také z [www:http://mvcr.cz/soubor/sb139-09-pdf.aspx](http://mvcr.cz/soubor/sb139-09-pdf.aspx).
- [14] Česko. Zákon č. 246 ze dne 15. dubna 1992 o na ochranu zvířat proti týrání. In Sběrka zákonů České republiky. 2008, částka 133, s. 6611-6645. Dostupný také z [www:http://mvcr.cz/soubor/sb133-08-pdf.aspx](http://mvcr.cz/soubor/sb133-08-pdf.aspx).
- [15] Česko. Zákon č. 83 ze dne 27. března 1990 o sdružování občanů. In Sběrka zákonů České republiky. 1990, částka 19, s. 366-369. Dostupný také z [www:http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka-zakonu/viewFile.aspx?type=cad=2330](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka-zakonu/viewFile.aspx?type=cad=2330)
- [16] Česko. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o o zbraních a střelivu. In Sběrka zákonů České republiky. 2002, částka 16, s. 642-687. Dostupný také z [www:http://mvcr.cz/soubor/sb016-09-pdf.aspx](http://mvcr.cz/soubor/sb016-09-pdf.aspx).
- [17] Česko. Zákon č. 289 ze dne 3. listopadu 1995 o lesích. In Sběrka zákonů České republiky. 1995, částka 76, s. 3946-3968. Dostupný také z [www:http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?getALL=1995,zakon](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?getALL=1995,zakon)
- [18] Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*. Praha: VEGA, 2000. 24 s. ISBN CMJ1
- [19] Červený, J. a kolektiv *Ottova encyklopedie Myslivost*. Praha: Ottovo nakladatelství, s. r. o., 2010. 592 s. ISBN 978-80-7360-895-8
- [20] Drmota, J. Zamyšlení nad definicí a významem myslivosti. *Stráž myslivosti*, 2008, roč. 56, č. 9, s. 6

- [21] Drmota, J. Myslivost jako hospodářská činnosti. *Stráž myslivosti*, 2008, roč. 56, č. 10, s. 6
- [22] Fejfar, F. Právo myslivosti=odbornost a odpovědnost. *Stráž myslivosti*, 2008, roč. 56, č. 2, s. 8
- [23] Feuereisel, J. a Libosvár, F. *Obrana myslivosti*. Praha: Jiří Flégl – VEGA, 2009. 22 s. ISBN 978-80-86933-10-8
- [24] Hanák, J. Myslivecké oblečení. *Stráž myslivosti*, 2009, roč. 57, č. 3, s. 27
- [25] Hromas, J. *Myslivost*. Písek: Matice lesnická, 2000. s. ISBN 978-862-71-00-2
- [26] Kovárník, L. a Martínek, M. *O střelných zbraních a střelivu*. Praha: Naše vojsko, s. r. o., 2009. s. 236 ISBN 978-80-206-1012-6
- [27] Kovařík, J. a Rakušan, C. *Myslivecká mluva*. vydání první Praha: Vegapress, s. r. o., 1995. 152 s. ISBN CMJ2
- [28] Máslanka, F. Řád svatého Huberta a jeho organizační struktura. *Svět myslivosti*, 2007, roč. 8, č. 1, s. 13.
- [29] Mottl, a kolektiv *Myslivecká příručka*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1970. 301 s. ISBN 07-033-70-04
- [30] Orlík, J. *Myslivecké tradice v praxi*. Praha: Optys, 2007. s. ISBN 978-80-85819-63-2
- [31] Pipek, R. Význam mysliveckého plánování. *Stráž myslivosti*, 2008, č. 56, č. 5, s. 40
- [32] Rakušan, C. a kolektiv *Myslivecký slovník naučný*. Praha: Zemědělské nakladatelství Brázda, 1992. 272 s. ISBN 80-209-0212-0
- [33] Rakušan, C. a kolektiv *Základy myslivosti*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1979. 352 s. ISBN 07-109-04
- [34] Rohon, P. Je myslivost v souladu s ochranou přírody. *Stráž myslivosti*, 2009, roč. 57, č. 6 s. 10
- [35] Řehák, L. a Staněk, J. a Kříž, P. *Zákon o myslivosti s komentářem*. vydání první. Praha: Venator, 2002. 448 s. ISBN 80-902-849-3-0
- [36] Tripes, O. Výlože a výřady. *Stráž myslivosti*, 2007, roč. 55, č. 8, s.6

10. Přílohy

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Myslivecký řád
- Příloha č. 2: Doby lovu zvěře
- Příloha č. 3: Povolenka k lovu
- Příloha č. 4: Lovecký lístek

Seznam obrázků

- Foto č. 1: Pohled na trubače při výřadu
- Foto č. 2: Pohled na úlovek s úlomkem
- Foto č. 3: Pohled na společenskou mysliveckou uniformu

Příloha č. 1: Myslivecký řád

MYSLIVECKÝ ŘÁD

Českomoravská myslivecká jednota vydává tento myslivecký řád, který vychází z právních předpisů o myslivosti, předpisů o zbraních a střelivu, o ochraně přírody a o veterinární péči, pokud se vztahují k myslivosti, a ze stanov ČMMJ a ostatních jejích vnitřních prováděcích předpisů. Dodržováním mysliveckého řádu se sleduje správný a bezpečný výkon práva myslivosti v souladu s tradicemi. Znalost a dodržování mysliveckého řádu je jednou z povinností každého člena ČMMJ ve smyslu jejích stanov.

PÉČE O ZVĚŘ

1. Krmelce a zásypy, jejich typ, velikost, počet a rozmístění v honitbě musí odpovídat druhům a stavům zvěře, které se v honitbě vyskytují. Tato zásada se vztahuje i na druhy zvěře, které se v honitbě vyskytují zpravidla v období nouze.
2. Myslivci zajistí před příchodem zimy objemová, jadrná a dužnatá krmiva v množství stanoveném plánem péče o zvěř.
3. Zvěř se přikrmuje pouze kvalitním krmivem. Jeho předkládané množství musí odpovídat druhu a stavům zvěře, intervalu, ve kterém se zvěř přikrmuje. Zvěři nelze předkládat seno z tvrdých kyselých trav, ostřic a bylin, krmivo s obsahem žluklých tuků, plesnivé nebo jinak znehodnocené. Běžně se doplňují lizy a soliska.
4. Myslivci zřizují a udržují myslivecká zařízení v honitbě v takovém technickém stavu, aby řádně sloužila svému účelu, a aby bylo možno je bezpečně používat. Krmelce a zásypy musí být především dobře zastřešeny. Stará zchátralá a nepoužívaná myslivecká zařízení se odstraňují. Aby se zabránilo nežádoucím koncentracím zvěře zřizuje se větší počet menších, popřípadě i přenosných krmelců a zásypů než jen malé množství velikých a stabilních. Pro tlupní zvěř spárkatou se zřizují krmná centra a dostatkem rozptýlených korýtek na jadrná krmiva. Výstavba mysliveckých zařízení se vždy předem projedná s vlastníkem pozemku.
5. Myslivci zřizují a obdělávají políčka pro zvěř, bez ohledu na to, zda jsou určena ke sklizni nebo jako pastevní plochy.
6. Na jaře se provádí vyčištění a desinfekce krmelců a zásypů včetně jejich bezprostředního okolí a nejméně jednou ročně se asanuje okolí lizů a solisk, případně jejich přemístění.
7. Myslivci dbají, aby byly dodržovány veterinární předpisy. Zajišťují, aby padlá zvěř, u které nelze při zevním ohledání jednoznačně určit příčinu úhynu (netýká se například zhaslé postřelené zvěře, zvěře sražené dopravním prostředkem, usmrcené zemědělskými mechanismy apod.), ulovená zvěř, která svým nenormálním chováním před ulovením, fyzickou kondicí, vnějším vzhledem nebo vzhledem vnitřních orgánů (pokud je vyvrhována) vzbuzuje podezření z nákazy, a veškerá ulovená zvěř určená Státní veterinární správou byla ihned dodána k veterinárnímu vyšetření. Ostatní uhynulá zvěř,

ulovená zvěř, která se jinak nezužítkuje, a zvířata škodlivá myslivosti musí být odstraněna (např. zakopáním, spálením atd.). Výjimku tvoří újedi, určené k lovu zvěře.

8. Myslivci realizují po oznámení uživatele honebních pozemků popřípadě podle vlastního zjištění o době a místě senoseče, kosení pícnin, použití chemických přípravků na ochranu rostlin, o provádění nočních zemědělských prací, popřípadě po vlastním zjištění o provádění těchto činností opatření ke snížení ztrát na zvěři (znepokojování zvěře na ohrožených plochách pomocí loveckých psů, instalace různých plašících zařízení, zavěšení, sběr vajec pernaté zvěře před sklizní a během sklizně pícnin atd.).

LOV ZVĚŘE

9. Zvěř se loví tak, aby byla co nejrychleji a bez trýznění usmrcena nebo aby byla chycena živá nezraněná. Nejběžnějším způsobem lovu je odstřel, a to buď na společných honech, nebo při osamělém lovu, dalšími způsoby lovu jsou pak odchyt, lov loveckými dravci, fretkování a pod.

10. Obvyklými způsoby **společných lovů** v našich honitbách jsou kruhová leč, ploužení, naháňka, nadháňka a nátlačka. Způsob lovu se provádí s ohledem na druh lovené zvěře, její množství, konfiguraci terénu, porost, povětrnostní vlivy, počet střelců a místní zvyklosti.

11. Vedoucím honu bývá zpravidla myslivecký hospodář. V jeho nepřítomnosti nebo z jiných důvodů může být vedoucím honu uživatelem honitby určen jiný zkušený myslivec.

12. Při zahájení se všem účastníkům oznámí počet a druh zvěře určené k odstřelu, dále zvěř, kterou je možno lovit, počet a druh lečí, výstižné prováděcí pokyny lovcům a honcům, povely a signály a představí se závodčí. Zejména se upozorní na bezpečnost při střelbě.

13. Před zahájením vlastního honu se:

- a) zajistí seznam všech účastníků honu (střelci, honci a ostatní osoby) ; za společnou povolenku k lovu pro druhy zvěře určené při zahájení honu se považuje seznam střelců,
- b) zkontrolují lovecké lístky, zbrojní průkazy a průkazy zbraní, doklad o mysliveckém pojištění (členský průkaz u členů ČMMJ, u ostatních střelců doklad vystavený pojišťovnou); z účasti na honu se vylučují střelci, kteří tyto doklady nemají u sebe,
- c) ověří, zda je přítomen dostatečný počet lovecky upotřebitelných psů, zda jejich vůdci mají u sebe průkazy těchto psů a časově platné potvrzení o jejich očkování,
- d) zkontroluje, zda je pro případ první pomoci k dispozici lékárnička s obsahem odpovídajícím nejméně automobilové lékárničce.

14. Účastníci honu se řídí pokyny a signály stanovenými před zahájením honu nebo leče.

15. Vedoucí honu je oprávněn hon při jeho nesprávném zejména nebezpečném průběhu přerušit a provést patřičná nápravná opatření. V zájmu bezpečného průběhu honu

vyloučí z účasti osoby pod vlivem alkoholu, léků či jiných látek a osoby mladší 15 let, pokud nejde o praktickou přípravu uchazeče o složení zkoušky z myslivosti.

16. Po každé leči se veškerá ulovená zvěř ukládá na výlož, a zaznamenává se její množství podle druhů.

17. Každý hon podle mysliveckých zvyklostí končí výřadem veškeré ulovené zvěře a oznámením výsledku honu (počet zvěře podle druhů). Výřad se provádí na vhodném a důstojném místě.

18. Účastníci honu (střelci i honci) se tradičně zúčastní výřadu. Pokud některý z účastníků musí z jakýchkoliv důvodů hon opustit před jeho skončením, oznámí to vedoucímu honu s omluvou.

19. Každý účastník lovu zodpovídá za řádné ošetření zvěřiny před jejím uložením na výlož.

20. Při lovu kachen na tahu se loví kachny, které ve večerních nebo ranních hodinách přelétávají (přetahují) mezi jednotlivými vodními plochami, na pastevní plochy nebo se z nich vracejí, nebo létají nad vodními plochami a jejich bezprostředním okolím, aniž byly vyrušeny (zvednuty) z vodní hladiny nebo krytin osobami nebo loveckými psy. Při tomto lovu se používá dostatečný počet psů, kteří přinášejí ulovenou nebo dohledávají zvěř postřelenou.

21. Jako lovecký host se může **osamělého lovu** zúčastnit myslivec, kterému byla uživatelem honitby vydána písemná povolenka k lovu. V ní se výslovně uvádí všechny druhy zvěře, které může lovecký host lovit při osamělém lovu, a dále doba platnosti. U druhů zvěře, jejíž lov je omezen plánem chovu a lovu, se buď uvede povolený druh zvěře mezi ostatní druhy zvěře, avšak s uvedením termínu, ve kterém může být odstřel proveden, nebo se na uvedený druh zvěře vystaví další povolenka s časovým omezením, platná pouze v jednom kalendářním roce. Doporučuje se po provedeném odstřelu stanoveného počtu kusů zvěře, pokud se tento uskuteční v době před skončením platnosti povolenky, vyžadovat na loveckém hostu odevzdání povolenky mysliveckému hospodáři nebo jeho zástupci. Při individuálním odchytu zvěře musí mít u sebe lovící myslivec rovněž povolenku k lovu, ve které je výslovně uveden u příslušných druhů zvěře způsob lovu "odchytem".

22. Používá-li lovecký host při lovu kulové zbraně, na požádání mysliveckého hospodáře nebo stanoveného loveckého průvodce (doprovodu) přezkouší nastřelení své zbraně a osvědčí vhodnost používaného druhu střeliva.

23. Lovecký host se při osamělém lovu řídí pokyny loveckého průvodce, který odpovídá uživateli honitby za bezpečnost lovu, odstřel povoleného druhu zvěře a dodržení bodů 26 až 32.

24. Jestliže je lovecký host dobře obeznámen s honitbou a zaručuje-li jeho myslivecká odbornost a zkušenost správné provedení odstřelu zvěře, může být od doprovodu upuštěno. V tom případě odpovídá za dodržení bodů 26 až 32 sám.
25. Pravidla, která platí při lovu zvěře pro loveckého hosta, platí i pro myslivce (lovce) ve vlastní honitbě.
26. Lovec, kterému při osamělém lovu zvěř po ráně odskočí, označí nástřel (v případě, že nástřel nenajde, označí místo odkud střílel, směr střelby a aspoň přibližně místo nástřelu) a směr, kterým postřelená zvěř odešla.
27. Lovec na osamělém lovu včas dohledá, nebo zajistí dohledání postřelené zvěře. V případě, kdy zvěř nemůže sám dohledat v nepřehledném terénu, kdy zásah zvěře je takový, že lze předpokládat delší dosled (dohledávku), nebo když zasažená zvěř přejde do sousední honitby, neprodleně věc oznámí mysliveckému hospodáři a požádá ho o pomoc. Přitom uvede okolnosti, které mohou usnadnit dosled nebo dohledávku (např. ráži zbraně, druh střely, místo nástřelu, značení zvěře, a její chování po zásahu). Při dosledu (dohledávce), se lovec řídí pokyny mysliveckého hospodáře.
28. Lovec co nejrychleji usmrcuje poraněnou zvěř. Poraněná spárkatá zvěř se dostřeluje. Ostatní zvěř se usmrcuje úderem (holí) do vazů. Lovec je povinen ulovenou zvěř řádně vyvrhnout, ošetřit a postarat se o dopravu na předem určené místo.
29. Je nemyslivecké ve volných honitbách střílet samičí zvěř vodící mláďata. Pokud je nutné takovou zvěř odstřelit, napřed se uloví mláďata.
30. Je nemyslivecké střílet vedoucí (vodící) samičí zvěř (laň, danělu, srnu, bachyni atd.) v tlupě.
31. Lovec je při osamělém lovu spárkaté zvěře vybaven dalekohledem přibližujícím nejméně 6x. Pro úspěšný lov černé zvěře v noci je předpokladem vybavení kulovnice optickými miřidly. Lovec nepoužívá noktovizorů a zářících bodů.
32. Lovec po skončení osamělého lovu oznámí mysliveckému hospodáři výsledek lovu, místo, počet a čas výstřelů a další okolnosti lovu.
33. Myslivec, který ulovil trofejovou zvěř, trofej pečlivě vypreparuje a takto upravenou ji předkládá podle pokynů uživatele honitby na chovatelskou přehlídku. To neplatí v případech, kdy je zvěř podezřelá z nemoci a byla dodána k veterinárnímu vyšetření, kdy zvěř byla ulovená pro dokumentární nebo muzejní účely, kdy trofej z nezákonně uloveného kusu byla zabavena. Neexistuje předložení trofeje "lovcem anonymem". Lovec preparuje i dolní čelist holé spárkaté zvěře, je-li to uživatelem honitby stanoveno (zdravotní, chovatelské účely).

BEZPEČNOSTNÍ PŘEDPISY A ZÁSADY PŘI ZACHÁZENÍ S LOVECKOU ZBRANÍ

34. Při lovu odstřelem se používají lovecké palné zbraně a střelivo, s nimiž se zachází s největší opatrností, vylučující možnost způsobení úrazu.

35. K lovu odstřelem se používá pouze lovecká zbraň a střelivo, které odpovídá druhu lovené zvěře. Drobná zvěř na společných honech se stílí brokovými náboji. Pro zbraň, s kterou loví, musí mít lovec u sebe příslušné doklady.

36. Zbraň se nosí zpravidla na levém rameni s hlavními vpředu a ústím nahoru, nebo za deštivého počasí ústím dolů k zemi. Nikdy lovec nepřidrží prsty na ústí hlavně. Při lovu drží zbraň tak, aby ústí hlavně (hlavní) směřovalo do bezpečného prostoru, aby při případném výstřelu nedošlo ke zranění, usmrcení nebo ke škodě na majetku účastníků. Zbraň se drží pevně.

37. Nabitá zbraň se nosí zajištěná. Odjišťuje se až před zamýšlenou střelbou. Nebylo-li stříleno, nebo nebude-li pokračováno ve střelbě, zbraň se opět zajišťuje nebo vybíjí. Nikdy se nelze spoléhat, že ze zajištěné zbraně nemůže vyjít výstřel (např. při pádu zbraně).

38. Se zbraní se zachází vždy tak, jako by byla nabitá, proto hlaveň nesmí nikdy směřovat proti osobám.

39. Zbraň se zásadně nabíjí až v honitbě po zahájení osamělého lovu nebo po zahájení leče při společném honu. Leč se považuje za zahájenou po odeznění signálu (povelu) stanoveného pro zahájení leče nebo po uplynutí stanoveného času (v členitém terénu nebo na představených střeleckých stanovištích, kde nelze zajistit slyšitelnost signálu - povelu). Na výslovný pokyn vedoucího honu lze v určitých případech (např. nahánka na lišky nebo zvěř černou) nabíjet zbraň po zaujetí určeného stanoviště nebo místa v řadě (při ploužené nebo kruhové leči) před zahájením vlastní leče. Zbraň se nabíjí a vybíjí jen ve směru, ve kterém nemůže být nikdo ohrožen. Zlamovací zbraň (zbraň se sklopnými hlavními) se nabíjí a vybíjí tak, že hlaveň směřuje k zemi. Opakovací a samonabíjecí zbraně se nabíjejí a vybíjejí s hlavní směřující k zemi nebo směrem vzhůru. Před nabíjením je nutné se vždy přesvědčit, zda není v hlavní cizí těleso (hlína, sníh apod.).

40. Zbraň se vybíjí ihned po ukončení osamělého lovu (pochůzky) nebo po ukončení leče při společném honu. Zbraň nesmí být nabitá v místnostech, obcích, v dopravních prostředcích, při překonávání překážek, vystupování nebo sestupování z posedu, při ukládání do úschovy nebo skladování nebo odevzdání do opravy, dále pak při přenechání druhé oprávněné osobě a při povoleném průchodu či průjezdu cizí honitbou. Předává-li někdo nabitou zbraň druhé osobě, upozorní ji, že je nabitá. Při shromáždění střelců před začátkem společného honu, po ukončení každé leče a po ukončení honu se zbraně vybíjejí. Kromě toho u zbraní se sklopnými hlavními jsou hlavně sklopeny, u opakovacích a samonabíjecích zbraní otevřeny závěry.

41. V domácnostech, veřejných místnostech, dopravních prostředcích, během přestávek při lovu se zbraň ukládá tak, že se jí nemůže nikdo nepovolaný zmocnit. Zejména je třeba zabránit v přístupu ke zbraním dětem. Zbraně se ukládají nenabitě, s prázdnými zásobníky a se spuštěnými kohoutky nebo úderníky.

42. U zbraní, opatřených napínáčkem, se napínáček napíná těsně před výstřelem. Nebylo-li vystřeleno, napnutí lovec zruší.

43. Při selhaném výstřelu je třeba ponechat zbraň nejméně tři vteřiny ve směru střelby a potom lze opatrně otevřít závěr.

44. Na zvěř se střílí pouze tehdy, jestliže je bezpečně rozeznána a jsou splněny ostatní podmínky lovu. Totéž platí i při střelbě na zvířata škodlivá myslivosti.

45. Při lovu se nestřílí ani nemíří ve směru, ve kterém může dojít k ohrožení zdraví, života nebo majetku. Nebezpečný směr střelby je takový, kde v dostřelu použité zbraně jsou nebo mohou být lidé, zvířata, budovy, dopravní prostředky apod. Je nebezpečné střílet na zvěř nacházející se na horizontu a v jeho těsné blízkosti. Zvýšené opatrnosti se dbá zejména při střelbě v lese. Dostřel broků činí zpravidla tolik stovek metrů, kolik milimetrů je průměr broků. Jednotná střela z brokovnice může doletět do vzdálenosti asi 1000 metrů, střela z malorážky až 1200 metrů a z lovecké kulovnice až 4000 metrů.

46. Při společných honech se nestřílí ani nemíří

- na nízkoletící pernatou zvěř vzhledem k stanovištím střelce a ostatních osob,
- na zvěř podél řady střelců a honců, proti honcům a tak, že jsou ohroženi lovečtí psi,
- dovnitř kruhové leče po signálu, který tuto střelbu zakazuje,
- do obstavené leče a v leči, není-li určeno vedoucím honu výslovně jinak,
- po signálu, že leč skončila.

47. Střelec při střelbě bere v úvahu všechny okolnosti, které mohou ovlivnit bezpečnost střelby, a které může zjistit svými smysly. Zvýšená opatrnost je nutná zejména v členitém, nepřehledném a zarostlém terénu, při snížené viditelnosti, v lesních a rekreačních oblastech, v době sběru lesních plodin a v době zemědělských prací. Je třeba brát v úvahu odraz střely od zmrzlé nebo kamenité půdy, vozovky, ledu, případně od vodní hladiny a mokré louky, od kmenů a větví stromů, zvláště zmrzlých.

48. Před zahájením leče určený závodčí zavede střelce na určené stanoviště, nebo určí místo v řadě (ploužená nebo kruhová leč); při obstavené leči oznámí místo srazu po jejím skončení. Střelec vyrozumí své sousedy o svém stanovišti. Střelec si po zaujetí stanoviště nebo při pohybu v honitbě (při šoulačce, ploužené leči apod.) zjistí situaci a směry střelby, kam a kdy může střílet a kam a kdy nesmí střílet. Zvýšené opatrnosti je třeba při střelbě jednotnou střelou. Na stanovišti se střelec chová klidně, tiše a před ukončením leče stanoviště v žádném případě neopustí. Po skončení leče pak upozorní oba sousedy, že odchází na místo určené závodčím.

49. Účastníkům lovu, kteří jsou indisponováni nemocí, úrazem, únavou, požitím léků a podobně, se doporučuje odložit účast na lovu.

50. Zjistí-li se, že zbraň nebo střelivo střelce nejsou při použití bezpečné, nebo že jeho zacházení se zbraní a střelba odporuje pravidlům bezpečnosti, vedoucí honu střelci tyto skutečnosti vytkne nebo mu povolí dále se lovu účastnit jen jako honec, za hrubé nebo opětovné porušení bezpečnosti je střelec z honu vykázán,

51. Byla-li při lovu způsobena újma na zdraví nebo životě lidí nebo na majetku včetně loveckého psa, oznámí tuto skutečnost vedoucí honu neprodleně případ orgánům Policie ČR. Pojistné případy se hlásí pojišťovně. Myslivec, který je na honě účastníkem nebo svědkem události, mající za následek újmu na zdraví nebo životě lidí a škodu na majetku, neprodleně událost ohlásí vedoucímu honu. Dále je povinen být nápomocen při zajištění první pomoci a dopravě zraněného k ošetření a pomoci při zjišťování všech skutečností potřebných pro řádné vyšetření případu.

52. Dojde-li při lovu k postřelení nebo usmrcení osoby, vedoucí honu zastaví hon, zajistí první pomoc a dopravu zraněného k lékaři. V zájmu řádného vyšetření věci zjistí, popíše v zápisu a zakreslí do náčrtu:

- přesná stanoviště na případě zúčastněných osob a svědků,
- postavení nebo směr pohybu zvěře, na kterou bylo stříleno,
- směr střelby,
- pořadí výstřelů (při střelbě více střelců),
- zbraně, náboje i vystřelené nábojnice zúčastněných střelců,
- stopy nárazu střel (na sněhu, porostu apod.),
- místo, kde zvěř padla (pokud byla zasažena),
- všechny další okolnosti, zejména povětrnostní podmínky (slunečno, šero, déšť; sníh, mlha, mráz, síla a směr větru).

Vedoucí honu však neprovádí z vlastní iniciativy rekonstrukci případu

MYSLIVECKÁ MORÁLKA, ZVYKY A TRADICE

53. Myslivec dodržuje právní předpisy o myslivosti, o zbraních a střelivu, o ochraně přírody, o veterinární péči a ostatní předpisy, vztahující se k myslivosti, jakož i stanovy a vnitřní prováděcí předpisy ČMMJ. Při výkonu práva myslivosti se řídí zásadami myslivecké morálky a dodržuje tradiční myslivecké zvyky a tradice. Zná a poznává život zvěře a její přírodní prostředí. Je aktivním ochráncem přírody. Prohlubuje své odborné myslivecké znalosti a předává své zkušenosti začínajícím myslivcům.

54. Při mysliveckých příležitostech se užívá myslivecká mluva.

55. Obdrží-li myslivec pozvánku k lovu a nemůže-li se lovu zúčastnit, včas se omluví. Jméno svého zástupce oznámí pouze tehdy, je-li pozvánka převoditelná.

56. Osoba doprovázející loveckého hosta se může zúčastnit lovu jen se svolením loveckého průvodce nebo vedoucího honu.

57. Myslivec se po příchodu na místo srazu před honem ohlásí vedoucímu honu a pozdraví se s ostatními účastníky. Lovecký host, se však před tím ohlásí funkčně

nejvyššímu přítomnému představiteli uživatele honitby. Žádat o účast na lovu bez platného pozvání je hrubým společenským přestupkem a nezvaný host musí počítat s tím, že mu vedoucí honu slušně, ale rozhodně sdělí, že se honu nemůže zúčastnit.

58. Při společném honu na drobnou zvěř se považuje za nemyslivecký způsob lovu zejména:

- střílení zajíců v loži, bažantů na zemi nebo na hřadu a kachen plovoucích na vodě, s výjimkou dostřelné rány na poraněnou zvěř není-li ihned po dopadu na zem či na vodu vyslán lovecký pes k jejímu přinesení,
- střílení bažantů vypouštěných do honitby před konáním honu nebo v jeho průběhu,
- skrývat se před blížící se drobnou zvěří, ke střelbě klekat nebo zaléhat; lze se ukrýt pouze za připravenými záštitami.

59. Myslivec nekritizuje vedení honu, honitbu nebo stav zvěře. Hrubé závady ohlásí pouze vedoucímu honu.

60. Při ploužení a kruhové leči se dodržují rozestupy a řada (netvoří se tzv. pytle, ale ani se nepředbíhá řada). Honci se nevyhýbají hustěji zarostlým nebo méně schůdným místům v leči, neubíjejí ani nechytají živou nezraněnou zvěř, sbírají veškerou střelenou zvěř ve svém dosahu a odnášejí ji na předem určené místo, drobnou zvěř srstnatou za zadní běhy, pernatou za krk.

61. Myslivec nestřílí na zvěř, která je blíže k sousednímu střelci nebo k němu směřuje. Při stejné vzdálenosti má přednost lovecký host nebo starší myslivec.

62. Při střelbě brokem myslivec nestřílí na příliš velké vzdálenosti, které nejsou přiměřené výkonu zbraně a jeho střelecké dovednosti, za maximální vzdálenost střelby brokem je nutno i u nejvýkonnějších zbraní považovat vzdálenost 40 metrů. Při honu na drobnou zvěř se používají brokovnice ráže 12 až 20. Za lovecky použitelné se považují náboje s broky o průměru 2,5 až 4 mm, podle druhu lovené zvěře, povětrnostních a ostatních podmínek. Po leči myslivec na svém stanovišti posbírání nábojnice a krabičky od nábojů a uloží je do svého batohu (oděvu). To neplatí, jestliže uživatel honitby oznámí, že jejich sběr zajistí sám.

63. Myslivec nestřílí zvěř na malou vzdálenost, při které zásah znehodnotí zvěřinu. Bývá pravidlem, že takto střelený kus zvěře se označí a je prodán nebo darován střelci, který jej ulovil.

64. Jestliže vystřelí na jeden kus zvěře více osob, střelec, který kus ulovil, se určí podle pravidla: "První kule a poslední brok". Za první zásah kulí se považuje zásah, který je smrtelný nebo poranil zvěř natolik, že je snadno dohledána a dostřelena. Přitom je třeba přihlídnout k vitalitě jednotlivých druhů zvěře. Za poslední broky se považují broky, vystřelené na zvěř ještě živou, schopnou úniku. Střílet na zvěř již smrtelně zasaženou je - s výjimkou rány dostřelné - nemyslivecké. Ten, kdo omylem na takovou zvěř vystřelí, nebo v případě, kdy výstřelu již nelze zabránit, se omluví střelci, který podle výše uvedeného pravidla zvěř ulovil.

65. S ulovenou zvěří se zachází šetrně a s úctou. Na výřad se dává zvěř v co nejlepším vzhledovém stavu, proto se drobná zvěř pokládá jen na suché místo, nepohazuje se s ní, netahá se zbytečně po zemi, psům se nedovolí zvěř brát. Zvěř na výřadu nebo na výloží se nepřekračuje. Výlož spočívá v uspořádání ulovené zvěře po ukončení každé leče. Zvěř se pokládá na pravý bok v oddělených řadách podle druhu. Každý desátý kus zvěře, počítáno směrem zleva doprava se povytáhne hlavou z řady o polovinu délky těla. Před výloží se zvěřina řádně ošetří (zajíci a králíci vymačkají atd.).

66. Na výřadu se zvěř ukládá jako u výlože. V čele výřadu se pokládá zvěř podléhající mysliveckému plánování, napřed zvěř srstnatá, za ní zvěř pernatá, pak ostatní zvěř srstnatá včetně zvířat škodlivých myslivosti a nakonec ostatní zvěř pernatá. Liška se však dává do čela výřadu. U srstnaté zvěře se oháňka upraví kolmo k tělu. K výřadu nastoupí všichni účastníci, střelci se zbraní, psovodi se psy, střelci stojí v jeho čele. Na výřad musí přijít veškerá zvěř ulovená toho dne účastníky honu, a to i ta, která bude později vyřazena (zvěř nevyspělá, nemocná a pod.). Není přípustné provést výřad pouze s částí uloveného množství zvěře. Na výřad lze ukládat bažanty a kachny svázané po dvou kusech. Průběh výřadu musí být důstojný.

67. Při honech se používají odpovídající tradiční Dykovy lovecké signály a fanfáry borlicí. Při zahájení se troubí signál a fanfáry v tomto pořadí: "Pozor si dej". "Uvítání", po přivítání a pokynech "Lovu zdar!" a "Začátek honu". Během lovu se používají zejména signály "Začátek a konec leče", případně i signály "Opakovaná leč" nebo "Velká přestávka ". Během honu je možné dávat jednoduché signály povelkou. U výřadu se troubí signál "Pozor si dej!", po kterém následuje fanfára "Halali", na závěr výřadu se troubí pozdrav "Lovu zdar!" a signál "Konec honu".

68. Při střelbě jednotnou střelou je nemyslivecké střílet na takovou vzdálenost, která neumožňuje přesné zamíření, kdy nástřelem zjištěný rozptyl střel je tak veliký, že i při správném zamíření není vyloučen chybný zásah, a na kterou střela nemá dostatečnou energii k okamžitému usmrcení zvěře. Této zásadě musí odpovídat volba kulové zbraně a střeliva použitých k lovu.

69. Je nemyslivecké střílet na zvěř, pokud jsou ve směru střelby překážky, které mohou změnit směr střely (les, keře atd.)

70. Za nemysliveckou se považuje rána kulí "naostro" zezadu (výjimkou je dostřelná rána) a na hlavu (s výjimkou dostřelné rány za slecho u zvěře černé). Myslivec střílí zásadně na komoru.

71. K označení nástřelu, stanoviště lovce a směru odskočení zvěře se používají záločky (nástřelový, stanovištní, směrový, stopový, hlavní, výstražný atd.). Pokud lovec ponechává ulovený kus spárkaté zvěře po určitou dobu v honitbě, zajišťuje zvěřinu proti načnutí jinou zvěří (např. ponecháním vystřelené nábojnice, kapesníkem, proti krkavcům zakrytím větvemi).

72. Dodržuje se zvyk dávat úspěšnému lovcovi za ulovení veškeré spárkaté zvěře a některých dalších druhů zvěře (např. lišky) úlomek. Úlomek, smočený v barvě zpravidla

ve vstřelové ráně, se nosí na pravé straně klobouku. Úlomek se rovněž vkládá ulovené zvěři do svíráku jako "poslední hryz", u pernaté zvěře do zobáku jako "poslední zob". Úlomek předává lovecký průvodce, při společném honu jeho vedoucí. Byla-li zvěř ulovena bez přítomnosti loveckého průvodce, dává si lovec úlomek sám. Byla-li provedena dohledávka pomocí lovecky upotřebitelného psa, je zvykem, že se po předání úlomku předá jeho část vůdci tohoto psa. Úlomek se nosí do 24. hodiny toho dne, kdy zvěř byla ulovena nebo dohledána. Myslivci, který se při lovu provinil, je úlomek odepřen.

73. Je zvykem, že lovec, který zvěř ulovil a vyvrhl, obdrží část vnitřností, tzv. "lovecké právo", za které se považuje srdce, plíce, játra, ledviny, slezina, průdušnice s hrtanem a jazyk, případně běl, kterou lze oddělit prsty. Je také zvykem, že pokud lovec zvěř sám nevyvrhne, nabídne lovecké právo tomu, kdo zvěř vyvrhl za něho.

74. Uživatel honitby přenechává podle tradice lovcovi trofej, která je považována za součást loveckého práva. Za trofeje se považují rohy, parohy a parůžky rohaté a parohaté zvěře včetně hlavy oddělené mezi lebkou a prvním krčním obratlem, u černé zvěře zbraně včetně hlavy. Dále se za trofeje považují kelce jelení zvěře, kly šelem, lebky velkých šelem, celé malé šelmy, škáry ze zvěře černé, tzv. hubertka u jelenů a daňků, jelení a kamzičí vous, paletky u pernaté zvěře, štětička z kostrče sluky, kačírky kačerů. Dále se za trofej může považovat celý kus zvěře po preparaci.

75. Uloví-li někdo trofejovou zvěř v rozporu s předpisy, nepřísluší mu lovecké právo, tedy ani trofej.

76. Trofeje spárkaté zvěře mají chovatelský význam. Správný myslivec je uchovává po celý život a nedopustí jejich znehodnocení.

77. Je zvykem, že některé druhy zvěře, jejíž lov není plánován (např. holuba hřivnáče, hrdličky, divokého králíka), ulovené při osamělém lovu, ponechá uživatel honitby bezplatně lovcovi. O dispozici se zvěří ulovenou při společném honu uživatel honitby rozhodne při výřadu.

78. V honitbách, kde se vyplácí zástřelné nebo jinak hodnotí výsledek lovu, je pravidlem, že zástřelné nebo vyhodnocení za zvěř ulovenou na vábení, obeznanou na obnově, ulovenou do lapacího nebo odchyťového zařízení obdrží myslivec, který zvěř přivábil, obeznal, nebo nastražil lapací či odchyťové zařízení. Za zvěř ulovenou loveckým hostem při osamělém lovu, náleží odměna loveckému průvodci i když nebyl přítomen vlastnímu ulovení.

79. Myslivec pečuje o svého nebo svěřeného loveckého psa, loveckého dravce, fretku, a udržuje je v dobrém tělesném a zdravotním stavu a v čistotě.

80. Myslivec dbá, aby jeho pes byl lovecky upotřebitelný, byl při společném lovu ovladatelný a nenarušoval průběh honu. V průběhu honu psa zásadně netrestá. Na honu se nepoužívají psi bez lovecké upotřebitelnosti. Na honu jsou však přítomni psi mladí, kteří jsou ještě ve výcviku. Loveckému psu se nedovoluje přinést zvěř zdravou.

81. Sokolníci neloví se svými dravci pro kořist, ale pro lovecký zážitek, zejména pro krásu letu dravců, jejich odvalu a obratnost. Je proto starým sokolnickým zvykem, že sokolník uloví v jednom loveckém dnu pouze tři kusy zvěře.

82. Myslivec pečuje o loveckou zbraň a udržuje ji v dobrém technickém stavu. Po každém použití ji vyčistí a nakonzervuje.

83. Myslivecké oblečení je jednoduché a účelné v souladu se zvyky a tradicemi. Při slavnostních případech se nosí stejnokroj myslivecké organizace. Nejvyšší dosažené myslivecké vyznamenání se nosí na pravé straně prsou saka „blíže ke střední čáře-blíže k srdci“, vedle něj se pak nosí medaile. Běžně se nosí stužka, při slavnostních příležitostech se pod ní připíná odznak.

84. Myslivec usmrcuje zvířata škodlivá myslivosti pouze za dodržení zákonných podmínek. Toto právo však využívá v případech, kdy jiná přijatá opatření (výzva, upozornění majitele a pod.) nejsou účinná. Zejména v případech, kdy nelze zabránit škodě na zvěři.

85. Je zvykem tzv. přijímání mezi myslivce po úspěšném absolvování zkoušky z myslivosti nebo pasování na lovce některého druhu trofejové zvěře po ulovení prvního kusu této zvěře. Obyčej provádí zkušený myslivec, který zná správná pravidla a jeho význam. Obřad je důstojný a nekoná se pro zpestření zábavy.

86. Po ukončení společného lovu se pořádá tzv. "poslední leč, která je společenskou událostí spojenou s dobrou mysliveckou zábavou. Při poslední leči často zasedá tzv. "čestný myslivecký soud", který projednává a "trestá" drobnější přestupky proti mysliveckému chování. Soud je se zábavným, někdy i poučným charakterem.

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

87. Myslivecká rada ČMMJ se zmocňuje myslivecký řád běžně podle aktuálních potřeb měnit a doplňovat.

88. ČMMJ nemá námitek a doporučuje, aby ostatní myslivecké organizace a uživatelé honiteb převzali tento myslivecký řád jako svůj vlastní vnitřní předpis

89. Myslivecký řád vydaný ČMS v roce 1979 pozbývá platnosti.

90. Tento myslivecký řád byl projednán a schválen Sborem zástupců ČMMJ (II. sjezdem ČMMJ) v Praze dne 21. října 2000 a doplněn rozhodnutím Sboru zástupců dne 19. 6. 2004.

91. Tento myslivecký řád nabývá účinnosti uveřejněním ve Věstníku ČMMJ.

ZDROJ: [18]

Příloha č. 2: Doby lovu zvěře

- a) daněk skvrnitý - daněk, daněla a daňče od 16. srpna do 31. prosince
- b) jelen evropský - jelen, laň a kolouch jelena evropského od 1. srpna do 15. ledna
- c) jelenec běloocasý - jelen, laň a kolouch od 1. září do 31. prosince
- d) jezevec lesní od 1. října do 30. listopadu
- e) kamzík horský - kamzík, kamzice a kamzíče od 1. října do 30. listopadu
- f) koza bezoárová - kozel, koza, kůzle od 1. září do 31. prosince
- g) králík divoký od 1. listopadu do 31. prosince
- h) kuna lesní, kuna skalní od 1. listopadu do konce února
- i) liška obecná od 1. ledna do 31. prosince,
- j) muflon - muflon, muflonka, muflonče od 1. srpna do 31. prosince
- k) ondatra pižmová od 1. listopadu do konce února,
- l) prase divoké - kňour a bachyně od 1. srpna do 31. prosince, sele a lončák od 1. ledna do 31. prosince,
- m) sika Dybowského - jelen, laň a kolouch od 16. srpna do 31. prosince
- n) sika japonský - jelen, laň a kolouch od 1. srpna do 15. ledna
- o) srnec obecný - srnec od 16. května do 30. září, srna a srnče od 1. září do 31. prosince
- p) zajíc polní od 1. listopadu do 31. prosince
- r) bažant královský - kohout od 16. října do 15. března a bažant královský - slepice pouze v části honitby, která je bažantnicí od 16. října do 31. prosince,
- s) bažant obecný - kohout od 16. října do 31. prosince, s výjimkou části honitby, která je bažantnicí, v níž lze lovit bažanta obecného - kohouta i slepici od 16. října do 31. ledna,
- t) hrdlička zahradní od 16. října do 15. února,
- u) holub hřivnáč od 1. srpna do 31. října,
- v) husa běločelá od 16. srpna do 15. ledna,

- w) husa polní od 16. srpna do 15. ledna,
- x) husa velká od 16. srpna do 15. ledna,
- y) kachna divoká od 1. září do 30. listopadu,
- z) krocan divoký - krocan a krůta od 1. října do 31. prosince, pouze krocan též od 15. března do 15. dubna,
- aa) lyska černá od 1. září do 30. listopadu,
- bb) perlička obecná od 16. října do 31. prosince,
- cc) polák chocholačka od 1. září do 30. listopadu,
- dd) polák velký od 1. září do 30. listopadu,
- ee) straka obecná od 1. července do konce února,
- ff) vrána obecná od 1. července do konce února,
- gg) orebice horská do dne vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost od 16. října do 31. prosince, v bažantnicích [§ 2 písm. k) zákona] od 16. října do 31. ledna.

Zdroj: [7]

Příloha č. 3: Povolenka k lovu

POVOLENKA K LOVU			
Evidenční číslo	<input type="text"/>	Platná do	<input type="text"/>
Uživatel honitby, sídl	<input type="text"/>		
Název honitby	<input type="text"/>		
Povolenka je vystavena pro	<input type="text"/>		
Jméno a příjmení	<input type="text"/>		
Trvalý pobyt	<input type="text"/>		
Č. loveckého lístku	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Vystavena dne	<input type="text"/>	Podpis uživatele honitby	

Druh zvěře	počet kusů	pohlaví *	věková třída *

* U bažanta královského, krocana divokého a u spárkaté zvěře vyplňte též pohlaví a u samců zvěře spárkaté i věk.

Podpis mysliveckého hospodáře

Příloha č. 4: Lovecký lístek

ČESKÁ REPUBLIKA - LOVECKÝ LÍSTEK

JMÉNO A PŘÍJMENÍ, TITUL

DATUM NAROZENÍ

VYDAL

DNE

POD č.j.

PLATNOST DO

PODPIS A RAŽÍTKO

Foto č. 1: Pohled na trubače při výřadu

Foto č. 2: Pohled na úlovek s úlomkem

Foto č. 3: Pohlen výřad po úspěšném honě

Foto č. 4: Pohled na společenskou mysliveckou uniformu

